

European Migration Dialogue

1^η Συνάντηση Εθνικού Διαλόγου για τη Μετανάστευση

Προτάσεις για την ένταξη των μεταναστών

- **Ενσωμάτωση των Κοινοτικών Οδηγιών για την οικογενειακή επανένωση και το καθεστώς μακροχρόνιας διαμονής των μεταναστών**
[2003/86/ΕΚ – 2003/109/ΕΚ]
- **Πολιτικές και μέτρα για τη συμμετοχή των μεταναστών στη δημόσια ζωή**
[Διεθνής Σύμβαση για τη Συμμετοχή των Μεταναστών στη Δημόσια Ζωή σε Τοπικό Επίπεδο]
Συμβούλιο της Ευρώπης, 1992
[Κοινές Βασικές Αρχές για την Ένταξη των Μεταναστών]
Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, 2004

**ΚΕ
ΜΟ**

Ελληνική Ένωση για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου και του Πολίτη
Κέντρο Ερευνών Μειονοτικών Ομάδων

Φεβρουάριος 2005

1^η Συνάντηση Εθνικού Διαλόγου για τη μετανάστευση

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ «ΕΝΤΑΞΗΣ» ΤΩΝ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ

Αθήνα, 15 Ιανουαρίου 2005

- **Προτάσεις για την ενσωμάτωση των Οδηγιών για την οικογενειακή επανένωση και το καθεστώς μακροχρόνιας διαμονής των μεταναστών¹ και**
- **Πολιτικές και μέτρα για τη συμμετοχή των μεταναστών στη δημόσια ζωή**

«Η ένταξη των μεταναστών και των απογόνων τους είναι μια δυναμική, μακροπρόθεσμη και συνεχής αμφίδρομη διαδικασία αμοιβαίας αποδοχής. Απαιτεί έτσι, τη συμμετοχή όχι μόνο των μεταναστών και των απογόνων τους αλλά και κάθε πολίτη.

...Η κοινωνία υποδοχής πρέπει να δημιουργήσει τις ευκαιρίες για την πλήρη οικονομική, κοινωνική, πολιτιστική και πολιτική συμμετοχή των μεταναστών.

Η αποτυχία ενός μεμονωμένου κράτους μέλους στο να αναπτύξει να υλοποιήσει μια επιτυχή πολιτική ένταξης μπορεί να έχει δυσμενείς συνέπειες με διαφορετικούς τρόπους για άλλα Κράτη Μέλη και την Ευρωπαϊκή Ένωση. Για παράδειγμα, μπορεί να έχει αντίκτυπο στην οικονομία και τη συμμετοχή στην αγορά εργασίας, μπορεί να υπονομεύσει το σεβασμό για τα δικαιώματα του ανθρώπου και τη δέσμευση των Ευρωπαίων για να εκπληρώσουν τις διεθνείς τους υποχρεώσεις απέναντι στους πρόσφυγες και σε άλλους που χρήζουν διεθνούς προστασίας, ενώ μπορεί να σπείρει αλλοτρίωση και εντάσεις μέσα στην κοινωνία.»

(Από τις Κοινές βασικές Αρχές για την Ένταξη των Μεταναστών – Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, Νοέμβριος 2004)

¹ Οι προτάσεις αυτές αποτέλεσαν αντικείμενο διαβούλευσης στην 1^η Συνάντηση Εθνικού Διαλόγου για τη Μετανάστευση που διοργάνωσαν η Ελληνική Ένωση για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου και το Κέντρο Ερευνών Μειονοτικών Ομάδων στις 15/1/2005 στην Αθήνα στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Διαλόγου για τη Μετανάστευση (European Migration Dialogue-EMD). Η επεξεργασία τους πραγματοποιήθηκε από τον υπεύθυνο για τον εθνικό διάλογο και του προγράμματος EMD Μ.Παύλου σε συνεργασία με τις εισηγήτριες-μέλη της Ένωσης Α.Παπαδοπούλου, Κ.Στεφανάκη, Χρ.Χατζή και με τη συνδρομή των εισηγητών Θ.Μαρβάκη (Στέκι μεταναστών Ρεθύμνου), (Ένωση) Δ.Χριστόπουλο (Πρόεδρος ΔΣ της Ένωσης), καθώς και με βάση τις παρεμβάσεις των Γ.Κούρτοβικ (Δίκτυο Υποστήριξης Προσφύγων & Μεταναστών), Π.Ρινάλδου – Ρυλμόν (ΙΝΕ-ΓΣΕΕ) και των εισηγητών-εκπροσώπων του Ελληνικού Φόρουμ Μεταναστών (Αχμέτ Μοαβία, Νεβρούζ Αμπιλεκάι, Ζανάι Γιάνι, Τζούντι Μπλις, Μάτσα Ζίλυ) στη συνάντηση Εθνικού Διαλόγου.

Προτάσεις για την ένταξη των μεταναστών

Η ενσωμάτωση στο ελληνικό δίκαιο των οδηγιών για την οικογενειακή επανένωση και το καθεστώς μακροχρόνιας διαμονής των μεταναστών:

- **δεν πρέπει να οδηγήσει σε εκπτώσεις** στην προστασία της οικογενειακής ζωής και ενότητας, καθώς και των δικαιωμάτων του παιδιού. Άλλωστε, οι διατάξεις της οδηγίας που οδηγούν σε ανάλογα προβλήματα εφαρμογής σε σύγκρουση με την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, προσεβλήθησαν ήδη στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο από το Ευρωκοινοβούλιο.
- **πρέπει να επιλύσει προβλήματα της μεταναστευτικής νομοθεσίας και πολιτικής** με μια γενναιόδωρη και διορατική παρέμβαση και όχι να δημιουργήσει νέα μέσα από μια δύσκαμπτη και γραφειοκρατική εσωστρέφεια.
 - Εν συντομία τα, σχετικά με τις οδηγίες, προβλήματα μεταναστευτικής νομοθεσίας στην Ελλάδα σήμερα είναι:
 - **η ελλιπής προστασία της οικογένειας και της ανηλικότητας,**
 - **η ελλιπής προστασία ορισμένων κατηγοριών, όπως οι ανήλικοι, από την απέλαση**
 - **τα ανύπαρκτα ή ανεπαρκή μέτρα, νομοθετικές ρυθμίσεις και πολιτικές για ουσιαστική ένταξη και κοινωνική-δημόσια-πολιτική συμμετοχή των μεταναστών,** στοιχεία απαραίτητα για μια ομαλή ενσωμάτωση των οδηγιών στην ελληνική έννομη τάξη.
- Επειδή οι Οδηγίες για τη μετανάστευση αποτελούν κατά βάση έναν συμβιβασμό των κυβερνήσεων των Κρατών μελών στα χαμηλότερα επίπεδα προστασίας των δικαιωμάτων που θα μπορούσαν να προβλεφθούν, έχει σημασία να γίνει χρήση της διακριτικής ευχέρειας του ελληνικού κράτους σε όσα σημεία των Οδηγιών αυτό επιτρέπεται, ώστε **η εφαρμογή των υιοθετούμενων εθνικών ρυθμίσεων να μην ενέχει κίνδυνο παραβίασης των διεθνών κανόνων προστασίας των δικαιωμάτων του Ανθρώπου.**

Οικογενειακή επανένωση

Στο πλαίσιο της ενσωμάτωσης της οδηγίας για την οικογενειακή επανένωση και με γνώμονα την προστασία της οικογενειακής ενότητας και των δικαιωμάτων του παιδιού προτείνονται οι παρακάτω ρυθμίσεις:

1. Η εκτίμηση των **ελάχιστων επαρκών πόρων** για τη συντήρηση της οικογένειας που απαιτούνται για την οικογενειακή επανένωση να βασίζεται (και να μην υπερβαίνει) το **ύψος της εκάστοτε κατώτερης σύνταξης του ΙΚΑ ή τις κατώτατες αποδοχές ανειδίκευτου εργάτη** (κατά την υποβολή της αίτησης από το μετανάστη), ενώ για τον υπολογισμό να λαμβάνεται υπόψη και ενδεχόμενο εισόδημα άλλων μελών της οικογένειας που συμβιώνουν με τον συντηρούντα.

2. Η **πρόβλεψη προσαυξήσεων** στους ελάχιστους επαρκείς πόρους για κάθε μέλος της οικογένειας που ζητείται να επανενωθεί με τον συντηρούντα αποτελεί **αθέμιτο περιορισμό του δικαιώματος στην οικογενειακή ενότητα** που επιπλέον εισάγει **διακρίσεις** των αλλοδαπών εργαζομένων σε σχέση με τους Έλληνες, ιδιαίτερα για τη μεγάλη πλειοψηφία τους που απασχολείται σε μισθωτή εργασία. Αντίστοιχα, για την ανανέωση της άδειας **να μην απαιτείται ετήσια αύξηση του εισοδήματος** στο ύψος των απαιτούμενων επαρκών πόρων.

3. Η πλήρωση της προϋπόθεσης των επαρκών πόρων θα πρέπει να τεκμαίρεται με περιθώριο **διακριτικής ευχέρειας** εκ μέρους της διοίκησης, **συνυπολογίζοντας όλες τις πιθανές εισροές εισοδήματος προς την οικογένεια** (π.χ. από φορείς, συγγενείς, ενδεχόμενα εμβάσματα από τρίτους σε περιπτώσεις ανάγκης, δωρεές κλπ.), καθώς ο **σκοπός της ρύθμισης είναι η διασφάλιση ανεκτού επιπέδου ζωής των μελών της οικογένειας** όταν διαβιεί στην ελληνική επικράτεια και όχι το ενδεχόμενο διάσπασης της ενότητάς της.

4. Εκτός από τα τον/τη σύζυγο του συντηρούντος και τα ανήλικα τέκνα και των δύο, στους δικαιούχους οικογενειακής επανένωσης να περιλαμβάνονται και οι παρακάτω:

- **Ανιόντες του συντηρούντα και της συζύγου και κατιόντες μεγαλύτερης ηλικίας των 21 ετών εφόσον είναι εξαρτημένοι** και συντηρούνται απευθείας από τους συζύγους/συντηρούντες (δεν μπορούν να αυτοσυντηρηθούν για λόγους υγείας, και σπουδών έως την ηλικία των 24 ετών) (σύμφωνα με τη δυνατότητα που παρέχεται από την παρ.2 άρ.4 της Κοινοτικής Οδηγίας).

- **Ο αναγνωρισμένος σύντροφος του συντηρούντος και τα τέκνα των οποίων έχουν την επιμέλεια** και ευθύνη συντήρησης (όταν επιμερίζεται με έτερο άτομο, με τη συναίνεση του τελευταίου)

- Να μην προβλεφθεί **εξαιρέση των άνω των 15 ετών** ανηλίκων από τη διαδικασία συνένωσης, δυνατότητα η οποία παρέχεται από την Οδηγία, αλλά ελέγχεται από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο (ΔΕΚ) κατόπιν προσφυγής του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου.

5. Κατά αναλογία προς την περίπτωση της **χορήγησης αυτόνομης άδειας παραμονής στα μέλη οικογένειας σε περίπτωση χρείας, διαζυγίου ή θανάτου του συντηρούντος** (όπως συστήνεται στην παρ.2 του άρ.15 της οδηγίας) να χορηγείται αυτόνομη άδεια παραμονής να δύναται να χορηγηθεί στο/στη σύζυγο ή/και τα τέκνα **σε περιπτώσεις κακοποίησης ή εκμετάλλευσης από το συντηρούντα**, εξαιτίας του οποίου εκπίπτουν από το καθεστώς της οικογενειακής επανένωσης (αν έχει συνάψει άλλο δεσμό ή δεν διάγει πλέον οικογενειακό βίο, όπως προβλέπεται στην παρ.1 του άρ.16 της οδηγίας) ορίζοντας με ευρύτερα τη ρύθμιση της παρ.3 του άρ.15 της οδηγίας «περί ιδιαίτερας δυσχερών περιστάσεων» και με γνώμονα την προστασία των θυμάτων κακοποίησης-εκμετάλλευσης.

6. Η **άδεια διαμονής για λόγους οικογενειακής επανένωσης να παρέχει το δικαίωμα εξαρτημένης ή ανεξάρτητης εργασίας ή σπουδών στα μέλη της οικογένειας που επανενώνονται** με τον συντηρούντα χωρίς χρονικές προϋποθέσεις για την άσκηση του δικαιώματος. Η δυνατότητα περιορισμού από το κράτος-μέλος του δικαιώματος των μελών της

οικογένειας στην εργασία για ένα έτος, αντιβαίνει τους στόχους ένταξης των μεταναστών που τα ίδια κράτη-μέλη έχουν θέσει.

7. **Να μην τεθούν «όροι-προϋποθέσεις ενσωμάτωσης» για την αυτόνομη είσοδο τέκνου άνω των δώδεκα ετών.** Σήμερα τέτοιοι όροι δεν υπάρχουν, αλλά η δυνατότητα αυτή παρέχεται από την οδηγία, έστω και αν η τελευταία ελέγχεται ως προς αυτή την πρόβλεψη με το ενδεχόμενο ακύρωσής της από το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων μετά από τη σχετική προσφυγή του Ευρωκοινοβουλίου.

8. Για τη χορήγηση και ανανέωση της άδειας διαμονής να λαμβάνονται υπόψη ο χαρακτήρας και η σταθερότητα των **οικογενειακών δεσμών** του προσώπου στη χώρα

9. Το **ύψος του παραβόλου** για την άδεια οικογενειακής επανένωσης να μην υπερβαίνει αθροιστικά για όλα τα μέλη μιας οικογένειας που επανένωνονται το ύψος του παραβόλου για μια ατομική άδεια παραμονής. Εφόσον η οικογενειακή επανένωση πραγματοποιείται τμηματικά το ύψος του παραβόλου για κάθε επιπλέον άδεια να μην υπερβαίνει το κόστος έκδοσης διαβατηρίου για ένα έτος. Σε αντίθετη περίπτωση οι οικογένειες θα επιβαρύνονται ανάλογα προς το μέγεθός τους με το ακραίο ενδεχόμενο να απέχουν από τη ρύθμιση του καθεστώτος παραμονής τους. **Το ύψος των παραβόλων για άδειες παραμονής στην Ελλάδα είναι, αδικαιολόγητα, και χωρίς κανένα αντίκρισμα ανταποδοτικότητας, ένα από τα υψηλότερα στην Ευρώπη και πρέπει να αναπροσαρμοσθεί σε εύλογα επίπεδα.**

10. Η ελάχιστη διάρκεια της άδειας παραμονής προτείνεται να είναι την πρώτη φορά **διετής** και τη δεύτερη **τριετής**, έτσι ώστε μετά από δύο ανανεώσεις τα μέλη της οικογένειας να μπορούν να αιτηθούν **καθεστώς μακροχρόνιας διαμονής**.

11. Οι **αποφάσεις για οικογενειακή επανένωση** πρέπει να λαμβάνονται και να κοινοποιούνται το **συντομότερο δυνατό**. Η προθεσμία των **3 μηνών** αποτελεί ένα εύλογο χρονικό όριο απάντησης στην αίτηση. Η διαδικασία απάντησης **δεν πρέπει να υπερβαίνει ως μέγιστο και ακραίο όριο το διάστημα των 9 μηνών** παρά μόνον όταν εκκρεμούν στοιχεία από την πλευρά του αιτούντος με ευθύνη του τελευταίου. Σε κάθε περίπτωση ο ενδιαφερόμενος πρέπει **να ενημερώνεται** για ανάλογα προβλήματα στη διεκπεραίωση της αίτησής του **εντός ευλόγου χρόνου** και όχι εξαντλώντας το υπερβολικά μεγάλο διάστημα των 9 μηνών, το οποίο αποτελεί ανώτατο όριο απάντησης και όχι ενημέρωσης για την τύχη του αιτήματος. Οι **απορριψεις** πρέπει να είναι **επαρκώς αιτιολογημένες** και να θεμελιώνουν δικαίωμα **προσφυγής**.

12. Κατόπιν της απόφασης του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας που **εγκρίνει την αίτηση για οικογενειακή συνένωση** οι κατά τόπους προξενικές αρχές να μην διατηρούν τη δυνατότητα **αναιτιολόγητης** άρνησης χορήγησης θεώρησης εισόδου στα μέλη για την ολοκλήρωση του δικαιώματος στην οικογενειακή συνένωση.

13. **Να μην υπάρξει κανένας «όρος ενσωμάτωσης»** ως προϋπόθεση για την εκτίμηση της δυνατότητας οικογενειακής επανένωσης των μελών της οικογένειας. Εφόσον συμπεριληφθεί στο νόμο «όρος ενσωμάτωσης» για τη χορήγηση άδειας παραμονής για οικογενειακή συνένωση, τούτο θα πρέπει να απαιτηθεί μετά από ένα **χρονικό διάστημα ικανό για την προετοιμασία τόσο του αλλοδαπού να ανταποκριθεί στο μέτρο, όσο και της Πολιτείας να παράσχει τα μέσα για την προετοιμασία του.**

14. Εφόσον υιοθετηθούν από το νομοθέτη **«όροι ενσωμάτωσης»**, κάθε έλεγχος **επάρκειας** (εξετάσεις ελληνικής γλώσσας, γνώσεων ιστορίας κλπ.) πρέπει **να αντιστοιχεί σε συγκεκριμένα μέτρα εκπαίδευσης και κατάρτισης που παρέχονται στους μετανάστες**. Αυτά πρέπει να ανταποκρίνονται σε ελάχιστα πρότυπα εκπαιδευτικής μεθοδολογίας και υλοποίησης, ενώ μπορούν να απευθύνονται αδιακρίτως στους πολίτες τρίτων χωρών που το επιθυμούν και που διαβιούν στη χώρα, σε διαφορετικά ωράρια και εκτός συνήθους ωραρίου εργασίας, χωρίς έλεγχο της ρύθμισης του καθεστώτος διαμονής τους (δηλαδή αποσυνδεδεμένα από μέτρα αστυνομικού ελέγχου της

διαμονής, αλλά με βάση τη βούληση για εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας). Τα μέτρα αυτά πρέπει να παρέχουν και τη δυνατότητα συμμετοχής σε εξετάσεις **γλωσσομάθειας και χορήγησης τίτλων σπουδών** χωρίς να συνδέονται με την υποβολή αιτήματος άδειας διαμονής για οικογενειακή επανένωση ή μακροχρόνια διαμονή.

15. Κατά την εξέταση της αίτησης να προβλέπεται η **πρόταξη του μείζονος συμφέροντος των ανήλικων τέκνων** (όπως ορίζεται στην παρ.5 του άρθ.5 της οδηγίας και όπως επιβάλλει η Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού). Η ρήτρα αυτή δεν πρέπει να παραπέμπει σε μια απλή συνεκτίμηση αυτού του παράγοντα, αλλά αποτελεί πρωταρχικό κριτήριο ορθότητας των διοικητικών αποφάσεων ευθέως συνδεόμενο με το σεβασμό των δικαιωμάτων των ανηλίκων. Συνεπάγεται έτσι, ότι κάθε απόφαση επί του αιτήματος οικογενειακής επανένωσης **δεν μπορεί να οδηγήσει ή να συμβάλλει στη στέρηση των δικαιωμάτων τους** (όπως ο μακροχρόνιος ή μόνιμος αποχωρισμός από τους γονείς τους), ενώ ενόψει περισσότερων νόμιμων λύσεων πρέπει να επιλέγεται εκείνη που ευνοεί περισσότερο την **προστασία και την άσκηση των δικαιωμάτων των ανήλικων τέκνων**. Η απλή αναφορά στη συνεκτίμηση του συμφέροντος των ανηλίκων δεν είναι αρκετή, αλλά πρέπει να ορίζεται ρητά, ότι καμία απόφαση της διοίκησης για οικογενειακή συνένωση δεν μπορεί να οδηγήσει στη στέρηση ή την παραβίαση δικαιωμάτων των ανηλίκων τέκνων.

16. Πρόβλεψη **προστασίας από την απέλαση για αλλοδαπούς ανηλίκους** ή εκείνους που έχουν **μεταναστεύσει ανήλικοι ή έχουν γεννηθεί στην Ελλάδα**, λαμβάνοντας υπόψη την ηλικία εισόδου και τη διάρκεια διαμονής στη χώρα (βλ. Σύσταση 2/2002 του Συμβουλίου της Ευρώπης). Άλλωστε, σε μια σειρά από ευρωπαϊκές χώρες (Γερμανία, Ιταλία, Γαλλία, Πορτογαλία, Αυστρία κ.ά.) υπάρχει ρητή πρόβλεψη για προστασία από απέλαση των προσώπων κάτω από 18 ετών.

17. Σε κάθε περίπτωση να παρέχεται η δυνατότητα αυτόματης μετατροπής των αδειών διαμονής των μελών της οικογένειας που έχουν **μεταναστεύσει ανήλικοι ή έχουν γεννηθεί στην Ελλάδα** σε **άδειες διαμονής μακροχρόνιας διάρκειας** μετά την παρέλευση της πενταετίας που προβλέπει η σχετική οδηγία.

18. Να διευκολύνεται η **διαδικασία πολιτογράφησης αλλοδαπών** με την ενηλικίωσή τους, οι οποίοι είτε **έχουν γεννηθεί στην Ελλάδα**, είτε έχουν **μεταναστεύσει ανήλικοι** στην Ελλάδα, **απαλλάσσοντάς** τους από την καταβολή παραβόλου αίτησης πολιτογράφησης, το οποίο σήμερα ανέρχεται στα 1438 € (επεκτείνοντας τη ρύθμιση που ισχύει για τους ομογενείς στην παρ.1, άρθ.59 του Ν.2910/01, έτσι όπως τροποποιήθηκε από την παρ.3 του άρθ.21 του Ν. 3013/02). **Το ύψος του παραβόλου για αίτηση πολιτογράφησης στην Ελλάδα είναι, αδικαιολόγητα, και χωρίς κανένα αντίκρισμα ανταποδοτικότητας, ένα από τα υψηλότερα στην Ευρώπη και πρέπει να αναπροσαρμοσθεί σε εύλογα και λογικά επίπεδα.**

Καθεστώς μακροχρόνιας διαμονής

Μέτρα για τη δημόσια και κοινωνική συμμετοχή των μεταναστών

Η Οδηγία για τους επί μακρόν διαμένοντες μαρτυρά τη **βούληση του κοινοτικού νομοθέτη** να διευκολύνει διαδικαστικά, την παραμονή της συγκεκριμένης κατηγορίας αλλοδαπών στη χώρα υποδοχής και να βοηθήσει, στην **κοινωνική τους ένταξη** αφήνοντας στη διακριτική ευχέρεια των κρατών-μελών να ερμηνεύσουν την τελευταία και ως ενσωμάτωση-αφομοίωση.

Στο πλαίσιο των πολιτικών ένταξης και με βάση τις Κοινές Βασικές Αρχές για την Ένταξη των Μεταναστών που διατυπώθηκαν κατά την Ολλανδική Προεδρία (Νοέμβριος 2005), αλλά και για να ενσωματωθεί η οδηγία για τους μακροχρόνια διαμένοντες αλλοδαπούς χωρίς να οδηγήσει σε προβλήματα και δυσλειτουργίες εφαρμογής προτείνονται τα παρακάτω:

1. Να χορηγείται στο μετανάστη μετά από **πενταετή νόμιμη και αδιάλειπτη παραμονή**, κατ'εφαρμογήν των διατάξεων της Οδηγίας όσον αφορά την ερμηνεία του όρου «αδιάλειπτη», άδεια παραμονής επί μακρόν διαμένοντος αλλοδαπού πενταετούς διάρκειας με **αυτοδίκαιη ανανέωση** (δηλαδή για την ανανέωση να αρκεί η αίτηση του αλλοδαπού, χωρίς προσκόμιση κανενός άλλου δικαιολογητικού ή νέου παραβόλου)
2. Το **ελάχιστο εισόδημα** για τη συντήρηση του αιτούντα καθεστώς μακροχρόνιας διαμονής και της οικογένειάς του να βασίζεται (και να μην υπερβαίνει) το **ύψος της εκάστοτε κατώτερης σύνταξης του ΙΚΑ** (κατά την υποβολή της αίτησης από το μετανάστη), ενώ για τον υπολογισμό του εισοδήματος αυτού να λαμβάνεται υπόψη και ενδεχόμενο εισόδημα άλλων μελών της οικογένειας που συμβιώνουν με τον αιτούντα.
3. **Να μην υπάρξει κανένας «όρος ενσωμάτωσης»** ως προϋπόθεση για την απόκτηση του καθεστώτος του επί μακρόν διαμένοντος αλλοδαπού, **τουλάχιστον σε πρώτη φάση**. Εφόσον συμπεριληφθεί στο νόμο «όρος ενσωμάτωσης» για τη χορήγηση του καθεστώτος μακροχρόνιας διαμονής, τούτο θα πρέπει να απαιτηθεί μετά από ένα χρονικό διάστημα ικανό για την **προετοιμασία τόσο του αλλοδαπού** να ανταποκριθεί στο μέτρο, **όσο και της Πολιτείας** να παράσχει τα μέσα για την προετοιμασία του στο πλαίσιο της 'αμοιβαίας προσαρμογής' που προβλέπεται από τις Κοινές Βασικές Αρχές για την Ένταξη των Μεταναστών (Ευρωπαϊκό Συμβούλιο).
4. Κάθε **έλεγχος των όρων ενσωμάτωσης-ένταξης** (εξετάσεις ελληνικής γλώσσας, γνώσεων ιστορίας κλπ.) πρέπει να **αντιστοιχεί σε συγκεκριμένα μέτρα εκπαίδευσης και κατάρτισης** που πρέπει να ανταποκρίνονται σε ελάχιστα πρότυπα εκπαιδευτικής μεθοδολογίας και υλοποίησης, ενώ θα απευθύνονται αδιακρίτως στους πολίτες τρίτων χωρών που το επιθυμούν και που διαβιούν στη χώρα, σε διαφορετικά ωράρια και εκτός συνήθους ωραρίου εργασίας, χωρίς έλεγχο της κανονικότητας διαμονής τους. Τα μέτρα αυτά πρέπει να παρέχουν και τη δυνατότητα συμμετοχής σε εξετάσεις γλωσσομάθειας και χορήγησης τίτλων σπουδών χωρίς να συνδέονται με την υποβολή αιτήματος άδειας διαμονής για οικογενειακή επανένωση ή μακροχρόνια διαμονή.
5. Για την απόφαση αποκλεισμού από το καθεστώς του επί μακρόν διαμένοντος για λόγους δημόσιας τάξης θα πρέπει να **συνεκτιμάται**, αφενός, **η διάρκεια της παραμονής** του αλλοδαπού, αφετέρου, **οι δεσμοί** που αυτός έχει αναπτύξει με τη χώρα. Παρομοίως η απόφαση απέλασης θα πρέπει να εκδίδεται μόνο για ενεστώσα και επαρκώς σοβαρή απειλή για τη δημόσια τάξη και ασφάλεια, αφού συνεκτιμηθούν η **διάρκεια της παραμονής, η ηλικία, οι προσωπικές και οικογενειακές επιπτώσεις**, καθώς επίσης και **οι δεσμοί με τη χώρα υποδοχής ή η απουσία δεσμών με τη χώρα καταγωγής**. Κατά των δυσμενών αποφάσεων, οι οποίες πρέπει να είναι **αιτιολογημένες**, προβλέπεται **δικαίωμα προσφυγής με ανασταλτικό αποτέλεσμα**.
6. Η θεσμοθέτηση της αναγνώρισης καθεστώτος μακροχρόνιας παραμονής μεταναστών που τους παρέχει δικαιώματα ισότιμα και όμοια με εκείνα των ελλήνων πολιτών, πρέπει να σημαίνει και

την ενίσχυση και θεσμοθέτηση της τυπικής και ουσιαστικής συμμετοχής των οργανώσεων μεταναστών τόσο στον κοινωνικό διάλογο, όσο και στην επεξεργασία του νομοθετικού πλαισίου και τις κανονιστικές αποφάσεις της διοίκησης που τους αφορούν.

7. Να προβλεφθεί **προστασία από την απέλαση για αλλοδαπούς ανήλικους** ή εκείνους που έχουν **μεταναστεύσει** ανήλικοι ή **έχουν γεννηθεί στην Ελλάδα**, λαμβάνοντας υπόψη την ηλικία εισόδου και τη διάρκεια διαμονής στη χώρα (βλ. Σύσταση 2/2002 του Συμβουλίου της Ευρώπης). Άλλωστε, σε μια σειρά από ευρωπαϊκές χώρες (Γερμανία, Ιταλία, Γαλλία, Πορτογαλία, Αυστρία κ.ά.) υπάρχει ρητή πρόβλεψη για προστασία από απέλαση των προσώπων κάτω από 18 ετών.

8. Οι επί μακρόν διαμένοντες αλλοδαποί θα πρέπει να **εξομοιώνονται ρητά και σαφώς με τους ημεδαπούς, τόσο ως προς τα ασφαλιστικά όσο και ως προς τα προνοιακά δικαιώματα γενικά** (όχι μόνο σε σχέση με όσα απορρέουν από την εφαρμογή του ΝΔ 57/73).

9. Η Ελληνική πολιτεία να υπογράψει και να επικυρώσει τη **Διεθνή Σύμβαση για τη Συμμετοχή των Μεταναστών στη Δημόσια Ζωή σε Τοπικό Επίπεδο** (Συμβούλιο της Ευρώπης, 1992), θεσπίζοντας μέτρα για την εφαρμογή της, όπως η καταρχήν **συμμετοχή** εκπροσώπων των μεταναστών με **συμβουλευτικό** ρόλο σε επίπεδο **τοπικής αυτοδιοίκησης**.

10. Προτεραιότητα πρέπει να αποτελεί η **ενθάρρυνση και διευκόλυνση για ισότιμη πολιτική συμμετοχή στην τοπική αυτοδιοίκηση και η παραχώρηση δικαιώματος του εκλέγειν και του εκλέγεσθαι στις τοπικές εκλογές** στους μακροχρόνια διαμένοντες («μετά από πενταετή συνήθη διαμονή στη χώρα» όπως προβλέπει η Σύμβαση για τη Συμμετοχή στη Δημόσια Ζωή, άρ.6).

11. Να διευκολύνεται η **διαδικασία πολιτογράφησης αλλοδαπών** άμα τη ενηλικίωσή τους, οι οποίοι είτε **έχουν γεννηθεί στην Ελλάδα**, είτε έχουν **μεταναστεύσει ανήλικοι** στην Ελλάδα, **απαλλάσσοντάς τους από την καταβολή παραβόλου** αίτησης πολιτογράφησης, το οποίο σήμερα ανέρχεται στα 1438 € (επεκτείνοντας τη ρύθμιση που ισχύει για τους ομογενείς στην παρ.1, άρ.59 του Ν.2910/01, έτσι όπως τροποποιήθηκε από την παρ.3 του άρ.21 του Ν. 3013/02). **Το κόστος του παραβόλου για αίτηση πολιτογράφησης στην Ελλάδα είναι, αδικαιολόγητα, και χωρίς κανένα αντίκρισμα ανταποδοτικότητας, ένα από τα υψηλότερα στην Ευρώπη και πρέπει να αναπροσαρμοσθεί σε εύλογα επίπεδα.**

Οι παρακάτω φορείς και οργανώσεις συμμετείχαν στην 1^η Συνάντηση Εθνικού Διαλόγου για τη Μετανάστευση²:

- ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΦΟΡΟΥΜ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ
- ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ
- ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ ΥΠΕΣΔΔΑ - ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ
- ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ - ΓΣΕΕ
- ΚΕΝΤΡΟ 'ΑΝΤΙΓΟΝΗ'
- ΔΙΚΤΥΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ
- ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΜΝΗΣΤΙΑ
- ΥΠΑΤΗ ΑΡΜΟΣΤΕΙΑ ΤΟΥ ΟΗΕ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ
- ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ
- ΑΡΣΙΣ
- ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΜΕΤΑΝΑΣΤΡΙΩΝ
- ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΑΛΒΑΝΙΚΩΝ ΣΥΛΛΟΓΩΝ
- ΣΩΜΑΤΕΙΟ ΑΛΒΑΝΩΝ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ
- ΒΟΥΛΓΑΡΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΑΘΗΝΑΣ
- ΚΕΚΜΟΚΟΠ
- ΔΙΚΤΥΟ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΕΥΡΩΠΗΣ
- ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ – ΔΙΚΤΥΟ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ
- ΕΝΩΣΗ ΦΙΛΙΠΠΙΝΕΣΩΝ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΚΑΣΑΡΙ-HELLAS
- ΚΕΘΙ
- ΕΚΕΜΕ
- ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΑΘΗΝΑΣ
- ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΔΗΜΟΥ ΑΙΓΑΛΕΩ
- ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ & ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ
- ΚΕΝΤΡΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΜΕΙΟΝΟΤΙΚΩΝ ΟΜΑΔΩΝ

European Migration Dialogue

www.hlhr.gr/emd/emd.htm
emd@hlhr.gr

² Το παρόν κείμενο δεν αποτυπώνει καθολικά αποδεκτές και κοινά συμφωνημένες προτάσεις μεταξύ των φορέων - καθώς δεν συμμετείχαν όλοι οι φορείς ενεργητικά στη διαβούλευση - αλλά εκείνες που αφενός συγκέντρωσαν έναν υψηλό βαθμό συναίνεσης και αφετέρου αντικατοπτρίζουν τις θέσεις των διοργανωτών και των κύριων εισηγητών.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

- Οδηγία 2003/86/ΕΚ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ, 22.09.2003 σχετικά με το δικαίωμα οικογενειακής επανένωσης 10
- ΟΔΗΓΙΑ 2003/109/ΕΚ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ, 25.11.2003 σχετικά με το καθεστώς υπηκόων τρίτων χωρών οι οποίοι είναι επί μακρόν διαμένοντες 17
- Σύμβαση για τη Συμμετοχή των Αλλοδαπών στη Δημόσια Ζωή σε Τοπικό Επίπεδο, Συμβούλιο της Ευρώπης, Στρασβούρο 05.11.1992 (στα Αγγλικά) 26
- Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Κοινές Βασικές Αρχές για τις Πολιτικές Ένταξης των Μεταναστών στην Ευρωπαϊκή Ένωση (στα Αγγλικά) 30
- 1^η Συνάντηση Εθνικού Διαλόγου για τη Μετανάστευση - «Πολιτικές «ένταξης» των μεταναστών» - πρόγραμμα 35
- European Migration Dialogue, Συγκριτικός πίνακας: Παράβολα-τέλη έκδοσης άδειας παραμονής για υπηκόους τρίτων χωρών σε διαφορετικές ευρωπαϊκές χώρες σε € 37

3.10.2003 L 251/15 Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης EL

**ΟΔΗΓΙΑ 2003/86/ΕΚ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
της 22ας Σεπτεμβρίου 2003
σχετικά με το δικαίωμα οικογενειακής
επανένωσης**

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:
τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως
το άρθρο 63 παράγραφος 3 στοιχείο α),
την πρόταση της Επιτροπής (1),
τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (2),
τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτρο-
πής (3),
τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών (4),
Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Για την προοδευτική εγκαθίδρυση ενός χώρου ελευθερίας,
ασφάλειας και δικαιοσύνης, η συνθήκη για την ίδρυση της
Ευρωπαϊκής Κοινότητας προβλέπει, αφενός, τη θέσπιση
μέτρων για την εξασφάλιση της ελεύθερης κυκλοφορίας των
προσώπων, σε συνδυασμό με συνοδευτικά μέτρα που αφο-
ρούν τον έλεγχο στα εξωτερικά σύνορα, το άσυλο και τη
μετανάστευση και, αφετέρου, τη θέσπιση μέτρων στον τομέα
του ασύλου, της μετανάστευσης και της διαφύλαξης των
δικαιωμάτων των υπηκόων τρίτων χωρών.

(2) Τα μέτρα που αφορούν την οικογενειακή επανένωση θα
πρέπει να θεσπίζονται σύμφωνα με την υποχρέωση προστα-
σίας της οικογένειας και σεβασμού της οικογενειακής ζωής
που αναφέρεται σε πολλές πράξεις διεθνούς δικαίου. Η
παρούσα οδηγία σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα και τηρεί
τις αρχές που αναγνωρίζονται ιδίως από το άρθρο 8 της
ευρωπαϊκής σύμβασης για την προστασία των δικαιωμάτων
του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών και από το
Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

(3) Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο αναγνώρισε, κατά την ειδική
σύννοδο του στο Τάμπερε στις 15 και 16 Οκτωβρίου 1999,
την ανάγκη εναρμόνισης των εθνικών νομοθεσιών που αφο-
ρούν τους όρους υποδοχής και διαμονής των υπηκόων
τρίτων χωρών. Στο πλαίσιο αυτό, επιβεβαίωσε ιδίως ότι η
Ευρωπαϊκή Ένωση θα πρέπει να εξασφαλίζει ισότιμη μεταχεί-
ριση των υπηκόων των τρίτων χωρών που διαμένουν νόμιμα
στο έδαφος των κρατών μελών και ότι μια πιο ενεργητική
πολιτική ενσωμάτωσης θα πρέπει να στοχεύει στο να τους
προσφέρει δικαιώματα και υποχρεώσεις συγκρίσιμα με αυτά
των πολιτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Προς το σκοπό αυτό,
το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ζήτησε από το Συμβούλιο να
εκδώσει ταχέως νομοθετικές πράξεις βάσει προτάσεων της
Επιτροπής. Η ανάγκη για την επίτευξη των στόχων που
καθορίστηκαν στο Τάμπερε επαναβεβαιώθηκε από το Ευρω-
παϊκό Συμβούλιο στο Λάακεν στις 14 και 15 Δεκεμβρίου
2001.

(4) Η οικογενειακή επανένωση αποτελεί απαραίτητο μέσο προ-

κειμένου να καταστεί δυνατός ο οικογενειακός βίος.
Συμβάλλει στη δημιουργία κοινωνικοπολιτιστικής σταθε-
ρότητας που διευκολύνει την ενσωμάτωση των υπηκόων
τρίτων χωρών στα κράτη μέλη, γεγονός που επιτρέπει εξάλ-
λου την προώθηση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής
που αποτελεί θεμελιώδη στόχο της Κοινότητας, όπως αναφέ-
ρεται στη συνθήκη.

(5) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να εφαρμόσουν τις διατάξεις της
παρούσας οδηγίας χωρίς να προβαίνουν σε διακρίσεις λόγω
φύλου, φυλής, χρώματος, εθνοτικής ή κοινωνικής προέ-
λευσης, γενετικών χαρακτηριστικών, γλώσσας, θρησκείας ή
πεποιθήσεων, πολιτικών ή άλλων φρονημάτων, ιδιότητα
μέλους εθνικής μειονότητας, περιουσίας, γέννησης, αναπη-
ρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού.

(6) Για την προστασία της οικογένειας και τη δημιουργία ή
διατήρηση οικογενειακού βίου, θα πρέπει να καθορισθούν
τα υλικά κριτήρια για την άσκηση του δικαιώματος οικογε-
νειακής επανένωσης βάσει κοινών κριτηρίων.

(7) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να μπορούν να εφαρμόζουν την
παρούσα οδηγία επίσης όταν εισέρχονται μαζί όλα τα μέλη
της οικογένειας.

(8) Θα πρέπει να αποδίδεται ιδιαίτερη προσοχή στην κατάσταση
των προσφύγων, εξαιτίας των λόγων που τους υποχρέωσαν
να εγκαταλείψουν τη χώρα τους και που τους εμποδίζουν
να διεξάγουν εκεί κανονικό οικογενειακό βίο. Θα πρέπει,
συνεπώς, να προβλεφθούν πιο ευνοϊκές προϋποθέσεις για
την άσκηση του δικαιώματός τους οικογενειακής επανέ-
νωσης.

(9) Η οικογενειακή επανένωση θα πρέπει να ισχύει εν πάση
περιπτώσει για τα μέλη του πυρήνα της οικογένειας, ήτοι
τον/τη σύζυγο και τα ανήλικα τέκνα.

(10) Τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίζουν εάν επιθυμούν να
επιτρέψουν την οικογενειακή επανένωση των εξ αίματος
ανιόντων, των ενήλικων άγαμων τέκνων, του εκτός γάμου ή
καταχωρισμένου συντρόφου καθώς και, στην περίπτωση
πολυγαμικού γάμου, των ανήλικων τέκνων άλλης συζύγου
και του συντηρούντος. Όταν κράτος μέλος επιτρέπει την
οικογενειακή επανένωση αυτών των προσώπων, αυτό δεν
θίγει τη δυνατότητα των κρατών μελών τα οποία δεν ανα-
γνωρίζουν την ύπαρξη οικογενειακών δεσμών στις περι-
πτώσεις που καλύπτονται από τη διάταξη αυτή, να μην αντι-
μετωπίζουν τα εν λόγω πρόσωπα ως μέλη της οικογένειας
όσον αφορά το δικαίωμα διαμονής σε άλλο κράτος μέλος,
όπως ορίζεται από τη σχετική κοινοτική νομοθεσία.

(11) Το δικαίωμα οικογενειακής επανένωσης θα πρέπει να ασκεί-
ται σε συμμόρφωση με τις αξίες και τις αρχές που αναγνωρί-
ζουν τα κράτη μέλη, ιδίως όσον αφορά τα δικαιώματα των
γυναικών και των παιδιών· η συμμόρφωση αυτή δικαιολογεί
την ενδεχόμενη λήψη περιοριστικών μέτρων όσον αφορά τις
αιτήσεις οικογενειακής επανένωσης πολυγαμικών οικογε-
νειών.

(12) Η δυνατότητα περιορισμού του δικαιώματος οικογενειακής

επανάσωσης παιδιών άνω των δώδεκα ετών, τα οποία ως κύρια κατοικία δεν έχουν αυτήτου συντηρούντος, προβλέπεται προκειμένου να ληφθεί υπόψη η ικανότητα ενσωμάτωσης των παιδιών στις πιο μικρές ηλικίες και να τους εξασφαλισθεί η απόκτηση της απαραίτητης εκπαίδευσης και των αναγκαίων γλωσσικών γνώσεων στο σχολείο.

(13) Θα πρέπει να δημιουργηθεί ένα σύστημα κανόνων που να διέπει την εξέταση των αιτήσεων οικογενειακής επανάσωσης, καθώς και την είσοδο και τη διαμονή των μελών της οικογένειας. Οι διαδικασίες αυτές θα πρέπει να είναι αποτελεσματικές και διαχειρίσιμες, λαμβάνοντας υπόψη το συνήθη φόρτο εργασίας των διοικήσεων των κρατών μελών, καθώς και διαφανείς και δίκαιες, προκειμένου να προσφέρουν το κατάλληλο επίπεδο ασφάλειας του δικαίου στους ενδιαφερομένους.

(14) Η οικογενειακή επανάσωση μπορεί να απορρίπτεται για δέοντως αιτιολογημένους λόγους. Ιδίως, ο αιτών την οικογενειακή επανάσωση δεν θα πρέπει να αποτελεί απειλή για τη δημόσια τάξη ή τη δημόσια ασφάλεια. Η έννοια της δημόσιας τάξης μπορεί να καλύπτει και την καταδίκη για τη διάπραξη σοβαρού αδικήματος. Στο πλαίσιο αυτό, πρέπει να σημειωθεί ότι η έννοια της δημόσιας τάξης και δημόσιας ασφάλειας καλύπτει και περιπτώσεις κατά τις οποίες υπήκοος τρίτης χώρας ανήκει σε οργάνωση που υποστηρίζει την τρομοκρατία, υποστηρίζει ο ίδιος τέτοια οργάνωση ή έχει εξτρεμιστικές αντιλήψεις.

(15) Η ενσωμάτωση των μελών της οικογένειας θα πρέπει να προωθείται. Για το σκοπό αυτό, θα πρέπει να τους χορηγείται καθεστώς ανεξάρτητο από εκείνο του συντηρούντος, σε περίπτωση διάλυσης του γάμου και σχέσης συμβίωσης, και πρόσβαση στην εκπαίδευση, στην απασχόληση και την επαγγελματική κατάρτιση υπό τους ίδιους όρους με τον αιτούντα την επανάσωση, κάτω από παρόμοιες συνθήκες.

(16) Δεδομένου ότι οι στόχοι της προβλεπόμενης δράσης, δηλαδή θέσπιση δικαιώματος οικογενειακής επανάσωσης για τους υπηκόους τρίτων χωρών, το οποίο ασκείται σύμφωνα με κοινούς κανόνες, δεν μπορεί να επιτευχθεί επαρκώς από τα κράτη μέλη και μπορεί, ως εκ τούτου, λόγω των διαστάσεων και των αποτελεσμάτων της προβλεπόμενης δράσης, να επιτευχθεί καλύτερα σε κοινοτικό επίπεδο, η Κοινότητα μπορεί να λάβει μέτρα, σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας που καθορίζεται στο άρθρο 5 της συνθήκης. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, που ορίζεται στο εν λόγω άρθρο, η παρούσα οδηγία δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για την επίτευξη των στόχων αυτών.

(17) Σύμφωνα με τα άρθρα 1 και 2 του πρωτοκόλλου για τη θέση του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ιρλανδίας, που προσαρτάται στη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και με την επιφύλαξη του άρθρου 4 του εν λόγω πρωτοκόλλου, τα κράτη μέλη αυτά δεν συμμετέχουν στη θέσπιση της παρούσας οδηγίας και δεν δεσμεύονται από αυτήν ούτε υπόκεινται στην εφαρμογή της.

(18) Σύμφωνα με τα άρθρα 1 και 2 του πρωτοκόλλου για τη θέση της Δανίας, που προσαρτάται στη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στη συνθήκη για την ίδρυση της

Ευρωπαϊκής Κοινότητας, η Δανία δεν συμμετέχει στη θέσπιση της παρούσας οδηγίας και δεν δεσμεύεται από αυτήν ούτε υπόκειται στην εφαρμογή της,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

Γενικές διατάξεις

Άρθρο 1

Ο σκοπός της παρούσας οδηγίας είναι να καθορίσει τους όρους υπό τους οποίους μπορούν να ασκούν το δικαίωμα οικογενειακής επανάσωσης οι υπήκοοι τρίτων χωρών που διαμένουν νόμιμα στην επικράτεια των κρατών μελών.

Άρθρο 2

Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, νοούνται ως:

α) «υπήκοος τρίτης χώρας»: κάθε πρόσωπο που δεν είναι πολίτης της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά την έννοια του άρθρου 17 παράγραφος 1 της συνθήκης·

β) «πρόσφυγας»: κάθε υπήκοος τρίτης χώρας ή ανιθαγενής που απολαύει καθεστώς πρόσφυγα κατά την έννοια της σύμβασης της Γενεύης περί του καθεστώτος των προσφύγων της 28ης Ιουλίου 1951, όπως τροποποιήθηκε από το πρωτόκολλο που υπογράφηκε στη Νέα Υόρκη στις 31 Ιανουαρίου 1967·

γ) «συντηρών»: υπήκοος τρίτης χώρας που διαμένει νόμιμα σε κράτος μέλος και υποβάλλει, ο ίδιος ή τα μέλη της οικογένειάς του, αίτηση οικογενειακής επανάσωσης προκειμένου να επανωθούν μαζί του/της·

δ) «οικογενειακή επανάσωση»: η είσοδος και η διαμονή σε κράτος μέλος των μελών της οικογένειας υπηκόου τρίτης χώρας που διαμένει νόμιμα στο συγκεκριμένο κράτος μέλος, προκειμένου να διατηρηθεί η οικογενειακή ενότητα, ασχέτως εάν οι οικογενειακοί δεσμοί δημιουργήθηκαν πριν ή μετά την είσοδο του διαμένουστος·

ε) «άδεια διαμονής»: κάθε είδους εξουσιοδότηση που εκδίδεται από τις αρχές κράτους μέλους βάσει της οποίας επιτρέπεται σε υπήκοο τρίτης χώρας να διαμένει νόμιμα στην επικράτεια του σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1 παράγραφος 2 στοιχείο α) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1030/2002 του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2002, για την καθιέρωση αδειών διαμονής ενιαίου τύπου για τους υπηκόους τρίτων χωρών (1).

στ) «ασυνόδευτος ανήλικος»: υπήκοος τρίτης χώρας ή ανιθαγενής ηλικίας κάτω των δεκαοκτώ ετών, ο οποίος φθάνει στην επικράτεια των κρατών μελών χωρίς να συνοδεύεται από τον κατά το νόμο ή το έθιμο υπεύθυνο ενήλικο και για όσο διάστημα ένα τέτοιο πρόσωπο δεν έχει αναλάβει πραγματικά την επιμέλειά του ή ο ανήλικος που βρέθηκε χωρίς συνοδεία μετά την είσοδό του στην επικράτεια των κρατών μελών.

Άρθρο 3

1. Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται όταν ο συντηρών κατέχει άδεια διαμονής που έχει εκδοθεί από κράτος μέλος διάρκειας ισχύος ανώτερης ή ίσης με ένα έτος, ο οποίος έχει εύλογη προσωπική να αποκτήσει δικαίωμα μόνιμης διαμονής, εφόσον τα μέλη της οικογένειάς του/της είναι υπήκοοι τρίτης χώρας, ανεξάρτητα

από το καθεστώς τους.

2. Η παρούσα οδηγία δεν εφαρμόζεται όταν ο συντηρών:

α) έχει υποβάλει αίτηση να του αναγνωρισθεί η ιδιότητα του πρόσφυγα, επί της οποίας δεν έχει ακόμα εκδοθεί οριστική απόφαση·

β) έχει λάβει άδεια διαμονής σε κράτος μέλος δυνάμει προσωρινής προστασίας ή ο οποίος ζητεί άδεια να διαμείνει σε αυτήτη βάση και αναμένει την έκδοση απόφασης σχετικά με το καθεστώς του·

γ) έχει λάβει άδεια διαμονής σε κράτος μέλος δυνάμει επικουρικών μορφών προστασίας, σύμφωνα με τις διεθνείς υποχρεώσεις, την εθνική νομοθεσία ή τις πρακτικές των κρατών μελών, ή ζητεί άδεια να διαμείνει σε αυτήτη βάση και αναμένει απόφαση σχετικά με το καθεστώς του.

3. Η παρούσα οδηγία δεν εφαρμόζεται στα μέλη της οικογένειας πολίτη της Ένωσης.

4. Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται υπό την επιφύλαξη ευνοϊκότερων διατάξεων:

α) διμερών και πολυμερών συμφωνιών μεταξύ της Κοινότητας ή της Κοινότητας και των κρατών μελών της, αφενός, και τρίτων χωρών, αφετέρου,

β) του ευρωπαϊκού κοινωνικού χάρτη της 18ης Οκτωβρίου 1961, του αναθεωρημένου ευρωπαϊκού κοινωνικού χάρτη της 3ης Μαΐου 1987 και της ευρωπαϊκής σύμβασης για το νομικό καθεστώς των μεταναστών εργαζομένων της 24ης Νοεμβρίου 1977.

5. Η παρούσα οδηγία δεν επηρεάζει τη δυνατότητα των κρατών μελών να θεσπίζουν ή να διατηρούν ευνοϊκότερες διατάξεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II

Μέλη της οικογένειας

Άρθρο 4

1. Τα κράτη μέλη επιτρέπουν την είσοδο και τη διαμονή, δυνάμει της παρούσας οδηγίας και υπό την επιφύλαξη της τήρησης των προϋποθέσεων που αναφέρονται στο κεφάλαιο IV, καθώς και στο άρθρο 16, των ακόλουθων μελών της οικογένειας:

α) του/της συζύγου του συντηρούντος·

β) των ανήλικων τέκνων του συντηρούντος και του/της συζύγου του, συμπεριλαμβανομένων των τέκνων που έχουν υιοθετηθεί σύμφωνα με απόφαση που ελήφθη από την αρμόδια αρχή του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους ή με απόφαση αυτοδικαίως εκτελεστή δυνάμει διεθνών υποχρεώσεων του εν λόγω κράτους μέλους ή οποια πρέπει να αναγνωρισθεί σύμφωνα με τις διεθνείς υποχρεώσεις·

γ) των ανήλικων τέκνων, συμπεριλαμβανομένων των θετών τέκνων του συντηρούντος, όταν ο συντηρών έχει την επιμέλεια και την ευθύνη συντήρησης των τέκνων. Τα κράτη μέλη μπορούν να επιτρέψουν την επανένωση των τέκνων των οποίων η επιμέλεια είναι επιμερισμένη, εφόσον συναινεί ο έτερος δικαιούχος της επιμέλειας·

δ) των ανήλικων τέκνων, συμπεριλαμβανομένων των θετών τέκνων του/της συζύγου όταν ο/η σύζυγος έχει την επιμέλεια και την ευθύνη συντήρησης των τέκνων. Τα κράτη μέλη μπορούν να επιτρέψουν την επανένωση των τέκνων των οποίων η επιμέλεια

είναι επιμερισμένη, εφόσον συναινεί ο έτερος δικαιούχος της επιμέλειας.

Τα ανήλικα τέκνα που αναφέρονται στο παρόν άρθρο πρέπει να είναι νεότερα από την ηλικία ενηλικίωσης που προσδιορίζεται από το δίκαιο του οικείου κράτους μέλους και να μην είναι έγγαμα. Κατά παρέκκλιση, όταν κάποιο τέκνο είναι ηλικίας άνω των δώδεκα ετών και φθάνει ανεξάρτητα από την υπόλοιπη οικογένειά του, το κράτος μέλος μπορεί, πριν επιτρέψει την είσοδο και τη διαμονή του δυνάμει της παρούσας οδηγίας, να εξετάζει κατά πόσον πληροί όρο ενσωμάτωσης προβλεπόμενο από την ισχύουσα νομοθεσία του κατά την ημερομηνία θέσης σε εφαρμογή της παρούσας οδηγίας.

2. Τα κράτη μέλη μπορούν, με νομοθετική ή κανονιστική πράξη, να επιτρέψουν την είσοδο και τη διαμονή, δυνάμει της παρούσας οδηγίας και υπό την επιφύλαξη της τήρησης των όρων που ορίζονται στο κεφάλαιο IV, των ακόλουθων μελών της οικογένειας:

α) των εξ αίματος και πρώτου βαθμού ανιόντων του συντηρούντος ή του/της συζύγου του, εφόσον έχουν την ευθύνη συντήρησης τους και τα άτομα αυτά στερούνται της απαραίτητης οικογενειακής υποστήριξης στη χώρα καταγωγής·

β) των ενήλικων άγαμων τέκνων του συντηρούντος ή του/της συζύγου του, εφόσον αυτά δεν μπορούν αντικειμενικά να καλύψουν τις ανάγκες τους λόγω της κατάστασης της υγείας τους.

3. Τα κράτη μέλη μπορούν, με νομοθετική ή κανονιστική πράξη, να επιτρέψουν την είσοδο και τη διαμονή, δυνάμει της παρούσας οδηγίας και υπό την επιφύλαξη της τήρησης των όρων που ορίζονται στο κεφάλαιο IV, του εκτός γάμου συντρόφου, υπηκόου τρίτης χώρας, ο οποίος διατηρεί με τον συντηρούντα σταθερή σχέση μακράς διάρκειας δεόντως αποδεδειγμένη, ή του υπηκόου τρίτης χώρας ο οποίος συνδέεται με τον συντηρούντα με καταχωρισμένη σχέση συμβίωσης, σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 2, καθώς και των ανήλικων άγαμων τέκνων, συμπεριλαμβανομένων των θετών τέκνων καθώς και των ενήλικων άγαμων τέκνων των προσώπων αυτών τα οποία δεν μπορούν αντικειμενικά να καλύψουν τις ανάγκες τους λόγω της κατάστασης της υγείας τους.

Τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίσουν ότι οι καταχωρισμένοι σύντροφοι θα αντιμετωπίζονται σε ίση βάση με τους συζύγους, όσον αφορά την οικογενειακή επανένωση·

4. Σε περίπτωση πολυγαμικού γάμου, αν ο συντηρών έχει ήδη σύζυγο που συζεί μαζί του στην επικράτεια κράτους μέλους, το εν λόγω κράτος μέλος δεν επιτρέπει την οικογενειακή επανένωση άλλου/άλλης συζύγου.

Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1 στοιχείο γ), τα κράτη μέλη μπορούν να θέτουν περιορισμούς στην οικογενειακή επανένωση ανήλικων τέκνων άλλου/άλλης συζύγου και του συντηρούντος.

5. Για την καλύτερη ενσωμάτωση και για την αποφυγή τέλεσης εξαναγκαστικών γάμων, τα κράτη μέλη μπορούν να απαιτήσουν από τον συντηρούντα και τον/τη σύζυγό του να έχουν συμπληρώσει ελάχιστη ηλικία, και κατά ανώτατο όριο την ηλικία των 21 ετών, πριν τους δοθεί η δυνατότητα να επανενωθούν μαζί του/της.

6. Κατά παρέκκλιση, τα κράτη μέλη μπορούν να απαιτήσουν ότι οι αιτήσεις για οικογενειακή επανένωση ανήλικων τέκνων πρέπει να υποβάλλονται πριν από την ηλικία των δεκαπέντε ετών, όπως προβλέπεται από την ισχύουσα νομοθεσία τους που ισχύει κατά την ημερομηνία θέσης σε εφαρμογή της παρούσας οδηγίας. Εάν η αίτηση υποβληθεί μετά την ηλικία αυτή, τα κράτη μέλη που αποφασίζουν να εφαρμόσουν την παρέκκλιση αυτή επιτρέπουν την

είσοδο και τη διαμονή των τέκνων για άλλους λόγους εκτός της οικογενειακής επανένωσης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ III

Υποβολή και εξέταση της αίτησης

Άρθρο 5

1. Τα κράτη μέλη καθορίζουν εάν, για την άσκηση του δικαιώματος οικογενειακής επανένωσης, υποβάλλεται αίτηση εισόδου και διαμονής στις αρμόδιες αρχές του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους είτε από τον συντηρούντα είτε από το/τα μέλος/μέλη της οικογένειας.

2. Η αίτηση συνοδεύεται από δικαιολογητικά που αποδεικνύουν την οικογενειακή σχέση και την τήρηση των όρων που προβλέπονται στα άρθρα 4 και 6 και, όπου χωρεί η εφαρμογή τους, στα άρθρα 7 και 8, και από ακριβή αντίγραφα των ταξιδιωτικών εγγράφων του μέλους ή των μελών της οικογένειας. Εφόσον αυτό κρίνεται απαραίτητο, προκειμένου να αποδειχθεί η ύπαρξη οικογενειακής σχέσης, τα κράτη μέλη μπορούν να πραγματοποιούν συνεντεύξεις με τον συντηρούντα και το μέλος ή τα μέλη της οικογένειάς του και να διενεργούν οποιαδήποτε άλλη έρευνα που κρίνουν αναγκαία.

Κατά την εξέταση αίτησης που αφορά τον εκτός γάμου σύντροφο του συντηρούντος, τα κράτη μέλη λαμβάνουν υπόψη, ως αποδεικτικό στοιχείο της οικογενειακής σχέσης, παράγοντες, όπως η ύπαρξη κοινού τέκνου, η προηγούμενη συγκατοίκηση, η καταχώριση της σχέσης συμβίωσης και κάθε άλλο αξιόπιστο αποδεικτικό μέσο.

3. Η αίτηση υποβάλλεται και εξετάζεται όταν τα μέλη της οικογένειας διαμένουν εκτός της επικράτειας του κράτους μέλους στο οποίο διαμένει ο συντηρών.

Κατά παρέκκλιση, ένα κράτος μέλος μπορεί να δέχεται, στις δέουσες περιπτώσεις, την υποβολή αίτησης όταν τα μέλη της οικογένειας βρίσκονται ήδη στο έδαφός του.

4. Μόλις καταστεί δυνατόν και, σε κάθε περίπτωση, το αργότερο εντός εννέα μηνών από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης, οι αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους κοινοποιούν γραπτώς την απόφαση στο πρόσωπο, το οποίο υπέβαλε την αίτηση.

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις που έχουν σχέση με το σύνθετο χαρακτήρα της εξέτασης της αίτησης, η προθεσμία που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο μπορεί να παρατείνεται.

Η απόφαση απόρριψης της αίτησης πρέπει να είναι αιτιολογημένη. Ενδεχόμενες συνέπειες από το γεγονός ότι δεν έχει ληφθεί απόφαση έως το τέλος της περιόδου που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο, καθορίζονται από την εθνική νομοθεσία του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους.

5. Κατά την εξέταση μιας αίτησης, τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε να λαμβάνουν δεόντως υπόψη το μείζον συμφέρον των ανήλικων τέκνων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV

Απαιτήσεις άσκησης του δικαιώματος οικογενειακής

επανένωσης

Άρθρο 6

1. Τα κράτη μέλη μπορούν να απορρίπτουν αίτηση εισόδου και διαμονής μελών της οικογένειας για λόγους δημόσιας τάξης, δημόσιας ασφάλειας ή δημόσιας υγείας.

2. Τα κράτη μέλη μπορούν να ανακαλούν ή να αρνούνται να ανανεώσουν την άδεια διαμονής μέλους της οικογένειας για λόγους δημόσιας τάξης, δημόσιας ασφάλειας ή δημόσιας υγείας. Όταν το κράτος μέλος λαμβάνει την οικεία απόφαση, εξετάζει, πέραν του άρθρου 17, τη σοβαρότητα ή το είδος του αδικήματος που διεπράχθη από το μέλος της οικογένειας εις βάρος της δημόσιας τάξης ή της δημόσιας ασφάλειας ή τους κινδύνους που προέρχονται από αυτό το άτομο.

3. Η αρμόδια αρχή του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους δεν μπορεί να αρνείται την ανανέωση της άδειας διαμονής ούτε να διατάσσει την απομάκρυνση από την επικράτεια για το λόγο μόνον ότι το πρόσωπο πάσχει από ασθένεια ή αναπηρία μετά την έκδοση της άδειας διαμονής.

Άρθρο 7

1. Κατά την υποβολή της αίτησης οικογενειακής επανένωσης, το οικείο κράτος μέλος μπορεί να απαιτήσει το πρόσωπο που υπέβαλε την αίτηση να προσκομίσει αποδεικτικά στοιχεία ότι ο συντηρών διαθέτει:

- α) κατάλυμα το οποίο να θεωρείται κανονικό για αντίστοιχη οικογένεια στην αυτή περιοχή και το οποίο να πληροί τις γενικές προδιαγραφές ασφάλειας και υγιεινής που ισχύουν στο οικείο κράτος μέλος·
- β) ασφάλιση ασθένειας για τον ίδιο/την ίδια και τα μέλη της οικογένειάς του/της, που να καλύπτει το σύνολο των κινδύνων, οι οποίοι συνήθως καλύπτονται για τους ημεδαπούς στο οικείο κράτος μέλος·
- γ) σταθερούς και τακτικούς πόρους, επαρκείς για τη συντήρηση του ίδιου/της ίδιας και των μελών της οικογένειάς του/της, χωρίς να απαιτείται προσφυγή στο σύστημα κοινωνικής αρωγής του συγκεκριμένου κράτους μέλους. Τα κράτη μέλη αξιολογούν τους πόρους αυτούς με βάση τη φύση και τον τακτικό χαρακτήρα τους και μπορούν να λαμβάνουν υπόψη το επίπεδο των κατώτατων εθνικών μισθών και συντάξεων καθώς και τον αριθμό των μελών της οικογένειας.

2. Τα κράτη μέλη μπορούν να απαιτήσουν από τους υπηκόους των τρίτων χωρών να συμμορφωθούν με μέτρα ενσωμάτωσης, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο. Όσον αφορά τους πρόσφυγες ή/και τα μέλη της οικογένειάς τους που αναφέρονται στο άρθρο 12, τα μέτρα ενσωμάτωσης του πρώτου εδαφίου μπορούν να εφαρμόζονται μόνον εφόσον έχει επιτραπεί η οικογενειακή επανένωση των προσώπων αυτών.

Άρθρο 8

Τα κράτη μέλη μπορούν να απαιτήσουν να έχει διαμείνει ο συντηρών νόμιμα στην επικράτειά τους για διάστημα το οποίο να μην υπερβαίνει τα δύο έτη, προτού επιτραπεί στα μέλη της οικογένειας

νειάς του/της να επανενωθούν μαζί του/της. Κατά παρέκκλιση, όταν η περί οικογενειακής επανένωσης νομοθεσία ενός κράτους μέλους η οποία ισχύει κατά την ημερομηνία υιοθέτησης της παρούσας οδηγίας λαμβάνει υπόψη την ικανότητα υποδοχής του εν λόγω κράτους, τότε το κράτος μέλος αυτό μπορεί να προβλέπει περίοδο αναμονής τριών ετών κατ' ανώτατο όριο μεταξύ της υποβολής της αίτησης οικογενειακής επανένωσης και της έκδοσης άδειας διαμονής των μελών της οικογένειας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V

Οικογενειακή επανένωση προσφύγων

Άρθρο 9

1. Το παρόν κεφάλαιο εφαρμόζεται στην οικογενειακή επανένωση προσφύγων οι οποίοι έχουν αναγνωρισθεί από τα κράτη μέλη.
2. Τα κράτη μέλη μπορούν να περιορίζουν την εφαρμογή του παρόντος κεφαλαίου στους πρόσφυγες των οποίων οι οικογενειακοί δεσμοί είναι προγενέστεροι της εισόδου τους.
3. Το παρόν κεφάλαιο ισχύει υπό την επιφύλαξη τυχόν κανόνων για την αναγνώριση του καθεστώτος του πρόσφυγα σε μέλη της οικογένειας.

Άρθρο 10

1. Το άρθρο 4 ισχύει για τον ορισμό των μελών των οικογενειών, πλην της παραγράφου 1 τρίτο εδάφιο, η οποία δεν ισχύει για τα τέκνα προσφύγων.
2. Τα κράτη μέλη μπορούν να επιτρέπουν την οικογενειακή επανένωση με άλλα μέλη της οικογένειας μη αναφερόμενα στο άρθρο 4, εφόσον για τη συντήρησή τους υπεύθυνος είναι ο πρόσφυγας.
3. Αν ο πρόσφυγας είναι μη συνοδευόμενος ανήλικος, τα κράτη μέλη:
 - α) επιτρέπουν την είσοδο και τη διαμονή, για λόγους οικογενειακής επανένωσης, των εξ αίματος πρώτου βαθμού ανιόντων του, χωρίς να εφαρμόζουν τους οριζόμενους από το άρθρο 4 παράγραφος 2 στοιχείο α) όρους·
 - β) μπορούν να επιτρέπουν την είσοδο και τη διαμονή, για λόγους οικογενειακής επανένωσης, του νόμιμου επιτρόπου του/της ή άλλου μέλους της οικογένειας, εφόσον ο πρόσφυγας δεν έχει εξ αίματος ανιόντες ή αυτοί δεν μπορούν να εντοπισθούν.

Άρθρο 11

1. Το άρθρο 5 ισχύει όσον αφορά την υποβολή και την εξέταση αίτησης υπό την επιφύλαξη της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου.
2. Όταν ο πρόσφυγας αδυνατεί να προσκομίσει επίσημα δικαιολογητικά που να αποδεικνύουν τους οικογενειακούς δεσμούς, το κράτος μέλος εξετάζει άλλα αποδεικτικά στοιχεία, τα οποία αξιολογούνται σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο και αφορούν την ύπαρξη

αυτών των δεσμών. Απόφαση απόρριψης της αίτησης δεν μπορεί να θεμελιώνεται αποκλειστικά στην απουσία των εν λόγω δικαιολογητικών.

Άρθρο 12

1. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 7, τα κράτη μέλη δεν απαιτούν από τον πρόσφυγα ή/και το μέλος ήτα μέλη της οικογένειάς του/της να προσκομίσει, προκειμένου για αιτήσεις που αφορούν τα μέλη της οικογένειας που αναφέρονται στο άρθρο 4 παράγραφος 1, αποδεικτικά στοιχεία για το ότι ο πρόσφυγας πληροί τις απαιτήσεις που καθορίζονται στο άρθρο 7. Με την επιφύλαξη διεθνών υποχρεώσεων, όταν η οικογενειακή επανένωση είναι δυνατή σε τρίτη χώρα με την οποία ο συντηρών ή/και μέλος της οικογένειας έχει ιδιαίτερους δεσμούς, τα κράτη μέλη μπορούν να απαιτήσουν την προσκόμιση των αποδεικτικών στοιχείων που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο. Τα κράτη μέλη μπορούν να απαιτούν από τον πρόσφυγα να πληροί τους όρους που ορίζονται στο άρθρο 7 παράγραφος 1, εάν η αίτηση οικογενειακής επανένωσης δεν υποβλήθηκε εντός τριών μηνών από τη χορήγηση του καθεστώτος του πρόσφυγα.
2. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 8, τα κράτη μέλη δεν μπορούν να απαιτούν από τον πρόσφυγα να έχει διαμείνει στο έδαφός τους επί ορισμένο διάστημα, προτού επιτραπεί στο μέλος ήστα μέλη της οικογένειάς του/της να επανενωθούν μαζί του/της.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VI

Είσοδος και διαμονή των μελών της οικογένειας

Άρθρο 13

1. Μόλις η αίτηση οικογενειακής επανένωσης γίνει δεκτή, το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος επιτρέπει την είσοδο του μέλους ή των μελών της οικογένειας. Στο πλαίσιο αυτό, το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος χορηγεί στα πρόσωπα αυτά κάθε διευκόλυνση για να λάβουν τις απαιτούμενες θεωρήσεις.
2. Το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος χορηγεί στα μέλη της οικογένειας μια πρώτη άδεια διαμονής, διάρκειας τουλάχιστον ενός έτους. Η άδεια αυτή είναι ανανεώσιμη.
3. Η διάρκεια των αδειών διαμονής που χορηγούνται στο μέλος/στα μέλη της οικογένειας δεν υπερβαίνει κατ' αρχήν την ημερομηνία λήξης της ισχύος της άδειας διαμονής του συντηρόντος.

Άρθρο 14

1. Τα μέλη της οικογένειας του συντηρόντος έχουν, εξίσου με αυτόν, δικαίωμα:
 - α) πρόσβασης στην εκπαίδευση·
 - β) πρόσβασης στη μισθωτή εργασία και σε ανεξάρτητη επαγγελματική δραστηριότητα·
 - γ) πρόσβασης στον επαγγελματικό προσανατολισμό, στη βασική και περαιτέρω κατάρτιση και επανακατάρτιση.
2. Τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίζουν, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, υπό ποιους όρους τα μέλη της οικογένειας ασκούν

μισθωτήεργασία ή ανεξάρτητη επαγγελματική δραστηριότητα. Οι όροι αυτοί ορίζουν προθεσμία η οποία σε καμία περίπτωση δεν υπερβαίνει τους δώδεκα μήνες και, κατά τη διάρκεια της οποίας, τα κράτη μέλη μπορούν να εξετάζουν την κατάσταση της αγοράς εργασίας τους πριν να επιτραπεί στα μέλη της οικογένειας να ασκήσουν μισθωτήεργασία ή ανεξάρτητη επαγγελματική δραστηριότητα.

3. Τα κράτη μέλη μπορούν να περιορίζουν την πρόσβαση στη μισθωτήεργασία ή σε ανεξάρτητη επαγγελματική δραστηριότητα των εξ αίματος και πρώτου βαθμού ανιόντων ή των ενήλικων αγάμων τέκνων στους οποίους εφαρμόζεται το άρθρο 4 παράγραφος 2.

Άρθρο 15

1. Το αργότερο έπειτα από πέντε έτη διαμονής και εφόσον στο μέλος της οικογένειας δεν έχει χορηγηθεί άδεια διαμονής για άλλους λόγους εκτός της οικογενειακής επανένωσης, ο/η σύζυγος ή εκτός γάμου σύντροφος και το τέκνο που έχει ενηλικιωθεί έχουν δικαίωμα να απαιτούν, κατόπιν αίτησης, εφόσον απαιτείται, αυτόνομη άδεια διαμονής, ανεξάρτητη από την άδεια του συντηρούντος.

Τα κράτη μέλη μπορούν να περιορίζουν τη χορήγηση της άδειας διαμονής που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο στον/στη σύζυγο ή στον εκτός γάμου σύντροφο, σε περιπτώσεις ρήξης του οικογενειακού δεσμού.

2. Τα κράτη μέλη μπορούν να εκδίδουν αυτόνομη άδεια διαμονής στα ενήλικα τέκνα και στους εξ αίματος ανιόντες, στους οποίους εφαρμόζεται το άρθρο 4 παράγραφος 2.

3. Σε περίπτωση χρειάς, διαζυγίου, χωρισμού ή θανάτου εξ αίματος ανιόντων ή κατιόντων πρώτου βαθμού, μπορεί να χορηγείται αυτόνομη άδεια διαμονής, κατόπιν αίτησης, εφόσον απαιτείται, στα πρόσωπα που έχουν εισέλθει στο κράτος μέλος δυνάμει οικογενειακής επανένωσης. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν διατάξεις οι οποίες εξασφαλίζουν τη χορήγηση αυτόνομης άδειας διαμονής σε περίπτωση ιδιαίτερως δυσχερών περιστάσεων.

4. Οι όροι της χορήγησης και της διάρκειας της αυτόνομης άδειας διαμονής θεσπίζονται από το εθνικό δίκαιο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VII

Κυρώσεις και ένδικα μέσα

Άρθρο 16

1. Τα κράτη μέλη μπορούν να απορρίπτουν αίτηση εισόδου και διαμονής για λόγους οικογενειακής επανένωσης ή, ενδεχομένως, να ανακαλούν ή να αρνούνται να ανανεώσουν την άδεια διαμονής μέλους της οικογένειας, στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) όταν δεν πληρούνται ή δεν πληρούνται πλέον οι όροι που ορίζονται στην παρούσα οδηγία.
Κατά την ανανέωση της άδειας διαμονής, όταν ο συντηρών δεν έχει επαρκείς πόρους χωρίς προσφυγίστο σύστημα κοινωνικής αρωγής του κράτους μέλους, όπως αναφέρεται στο άρθρο 7 παράγραφος 1 στοιχείο γ), το κράτος μέλος λαμβάνει υπόψη τις συνεισφορές των μελών της οικογένειας στο εισόδημα του νοικοκυριού.

β) όταν ο συντηρών και το μέλος ή τα μέλη της οικογένειάς του δεν διάγουν ή δεν διάγουν πλέον πραγματικό συζυγικό ή οικογενειακό βίο.

γ) όταν διαπιστώνεται ότι ο συντηρών ή εκτός γάμου σύντροφός του έχει συνάψει γάμο ή διατηρεί σταθερή σχέση μακράς διάρκειας με άλλο πρόσωπο.

2. Τα κράτη μέλη μπορούν επίσης να απορρίπτουν αίτηση εισόδου και διαμονής για λόγους οικογενειακής επανένωσης, να ανακαλούν ή να αρνούνται να ανανεώσουν την άδεια διαμονής των μελών της οικογένειας, εφόσον καταδεικνύεται:

α) ότι χρησιμοποιήθηκαν ψευδείς ή παραπλανητικές πληροφορίες, πλαστά ή παραποιημένα έγγραφα, ότι διαπράχθηκε με οποιοδήποτε τρόπο απάτη ή χρησιμοποίηθηκαν άλλα παράνομα μέσα·
β) ότι ο γάμος, η σχέση συμβίωσης ή υιοθεσία συνήφθησαν με αποκλειστικό σκοπό να επιτραπεί στο οικείο πρόσωπο να εισέλθει ή να διαμείνει σε ένα κράτος μέλος.

Τα κράτη μέλη, όταν προβαίνουν στη σχετική αξιολόγηση, μπορούν να λαμβάνουν ιδίως υπόψη τους το γεγονός ότι ο γάμος, η σχέση συμβίωσης ή υιοθεσία συνήφθη μετά την έκδοση της άδειας διαμονής του συντηρούντος.

3. Τα κράτη μέλη μπορούν να ανακαλούν ή να αρνούνται την ανανέωση της άδειας διαμονής μέλους της οικογένειας, εφόσον η διαμονή του συντηρούντος τερματισθεί και το μέλος της οικογένειας δεν διαθέτει ακόμη αυτόνομο δικαίωμα διαμονής δυνάμει του άρθρου 15.

4. Τα κράτη μέλη μπορούν να διενεργούν ειδικούς ελέγχους και επιθεωρήσεις όταν υπάρχουν βάσιμες υπόνοιες για την ύπαρξη απάτης ή οικονομικών γάμων, σχέσεων συμβίωσης ή υιοθεσιών, όπως ορίζονται στην παράγραφο 2. Ειδικοί έλεγχοι μπορούν επίσης να διενεργούνται επ' ευκαιρία της ανανέωσης της άδειας διαμονής μελών της οικογένειας.

Άρθρο 17

Τα κράτη μέλη λαμβάνουν δεόντως υπόψη το χαρακτήρα και τη σταθερότητα των οικογενειακών δεσμών του προσώπου και τη διάρκεια διαμονής του στο κράτος μέλος καθώς και την ύπαρξη οικογενειακών, πολιτιστικών και κοινωνικών δεσμών με τη χώρα καταγωγής του, σε περίπτωση απόρριψης αίτησης, ανάκλησης ή άρνησης της ανανέωσης της άδειας διαμονής, ή σε περίπτωση λήψης μέτρου απομάκρυνσης εις βάρος του συντηρούντος ή μελών της οικογένειάς του.

Άρθρο 18

Στις περιπτώσεις απόρριψης αίτησης οικογενειακής επανένωσης, μη ανανέωσης ή ανάκλησης της άδειας διαμονής ή λήψης μέτρου απομάκρυνσης, τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν στο συντηρούντα ή/και στα μέλη της οικογένειας το δικαίωμα άσκησης προσφυγής. Η διαδικασία και η αρμοδιότητα για την άσκηση του δικαιώματος που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο, καθορίζεται από τα οικεία κράτη μέλη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VIII

Τελικές διατάξεις

Άρθρο 19

Περιοδικά, και για πρώτη φορά όχι αργότερα από την 3η Οκτωβρίου 2007, η Επιτροπή υποβάλλει έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο για την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας στα κράτη μέλη και προτείνει τις, ενδεχομένως, απαραίτητες τροποποιήσεις. Αυτές οι προτάσεις τροποποιήσεων αφορούν κατά προτεραιότητα τα άρθρα 3, 4, 7, 8 και 13.

Άρθρο 20

Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις προκειμένου να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία όχι αργότερα από την 3η Οκτωβρίου 2005.

Ενημερώνουν αμέσως την Επιτροπή σχετικά .

Οι διατάξεις αυτές, όταν θεσπίζονται από τα κράτη μέλη, αναφέρονται στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από την αναφορά αυτή κατά την επίσημη δημοσίευσή τους . Ο τρόπος της αναφοράς καθορίζεται από τα κράτη μέλη.

Άρθρο 21

Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την ημέρα της δημοσίευσής της στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Άρθρο 22

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη σύμφωνα με τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

Βρυξέλλες, 22 Σεπτεμβρίου 2003.

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος

(1) ΕΕ C 116 Ε της 26.4.2000, σ. 66 και ΕΕ C 62 Ε της 27.2.2001, σ. 99.

(2) ΕΕ C 135 της 7.5.2001, σ. 174.

(3) ΕΕ C 204 της 18.7.2000, σ. 40.

(4) ΕΕ C 73 της 26.3.2003, σ. 16.

(5¹⁵) ΕΕ L 157 της 15.6.2002, σ. 1.

23.1.2004 L 16/44 Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης EL

**ΟΔΗΓΙΑ 2003/109/ΕΚ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
της 25ης Νοεμβρίου 2003
σχετικά με το καθεστώς υπηκόων τρίτων χωρών
οι οποίοι είναι επί μακρόν διαμένοντες**

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 63 παράγραφοι 3 και 4, την πρόταση της Επιτροπής (1), τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (2), τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής (3), τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών (4),

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Για την προοδευτική εγκαθίδρυση ενός χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, η συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας προβλέπει, αφενός, τη θέσπιση μέτρων για την εξασφάλιση της ελεύθερης κυκλοφορίας των προσώπων, σε συνδυασμό με συνοδευτικά μέτρα που αφορούν τον έλεγχο στα εξωτερικά σύνορα, το άσυλο και τη μετανάστευση και, αφετέρου, τη θέσπιση μέτρων στους τομείς του ασύλου, της μετανάστευσης και της διαφύλαξης των δικαιωμάτων των υπηκόων τρίτων χωρών.

(2) Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, κατά την ειδική σύνοδό του στο Τάμπερε στις 15 και 16 Οκτωβρίου 1999, δήλωσε ότι θα πρέπει να υπάρξει προσέγγιση του νομικού καθεστώτος των υπηκόων τρίτων χωρών προς εκείνο των υπηκόων των κρατών μελών και ότι στα άτομα που έχουν διαμείνει νομίμως σε κράτος μέλος επί περίοδο που θα προσδιορισθεί και τα οποία διαθέτουν άδεια διαμονής επί μακρόν διαμένοντος, θα πρέπει να χορηγείται εντός του εν λόγω κράτους μέλους, σύνολο ενιαίων δικαιωμάτων κατά το δυνατόν παραπλήσιων προς τα δικαιώματα των πολιτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

(3) Η παρούσα οδηγία σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα και τηρεί τις αρχές που αναγνωρίζονται ιδίως από την ευρωπαϊκή σύμβαση για την προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών και από τον χάρτη θεμελιωδών δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

(4) Η ενσωμάτωση των υπηκόων τρίτων χωρών που είναι επί μακρόν διαμένοντες στα κράτη μέλη αποτελεί στοιχείο-κλειδί για την προώθηση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής, θεμελιώδους στόχου της Κοινότητας, ο οποίος ορίζεται στη συνθήκη.

(5) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να εφαρμόζουν τις διατάξεις της παρούσας οδηγίας χωρίς να προβαίνουν σε διακρίσεις λόγω φύλου, φυλής, χρώματος, εθνοτικής ή κοινωνικής προέλευσης, γενετικών χαρακτηριστικών, γλώσσας, θρησκείας ή πεποιθήσεων, πολιτικών ή άλλων φρονημάτων, ιδιότητας μέλους εθνικής μειονότητας, περιουσίας, γέννησης, αναπη-

ριών, ηλικίας ή γενετή σιου προσανατολισμού.

(6) Το κύριο κριτήριο για την απόκτηση του καθεστώτος επί μακρόν διαμένοντος θα πρέπει να είναι η διάρκεια διαμονής στην επικράτεια ενός κράτους μέλους. Αυτή η κατοίκηση θα πρέπει να ήταν νόμιμη και αδιάλειπτη ώστε να δείχνει την εδραίωση του προσώπου στη χώρα. Θα πρέπει να προβλεφθεί κάποια ευελιξία ώστε να λαμβάνονται υπόψη περιστάσεις που μπορούν τυχόν να αναγκάζουν το πρόσωπο να αναχωρεί προσωρινά από την επικράτεια.

(7) Προκειμένου να αποκτήσει το καθεστώς επί μακρόν διαμένοντος, ο υπήκοος τρίτης χώρας θα πρέπει να αποδεικνύει ότι διαθέτει επαρκείς πόρους και ασφάλιση ασθένειας, για να μην αποτελέσει βάρος για το κράτος μέλος. Τα κράτη μέλη, κατά την αξιολόγηση της ύπαρξης ή κατοχής των σταθερών και τακτικών πόρων, μπορούν να λαμβάνουν υπόψη παράγοντες, όπως είναι οι εισφορές στο συνταξιοδοτικό σύστημα και η εκπλήρωση των φορολογικών υποχρεώσεων.

(8) Επιπλέον, οι υπήκοοι τρίτων χωρών που επιθυμούν να αποκτήσουν και να διατηρήσουν καθεστώς επί μακρόν διαμένοντος δεν θα πρέπει να συνιστούν απειλή για τη δημόσια τάξη ή τη δημόσια ασφάλεια. Η έννοια της δημόσιας τάξης μπορεί να καλύπτει καταδίκη για τη διάπραξη σοβαρού αδικήματος.

(9) Οι οικονομικές εκτιμήσεις δεν θα πρέπει να αποτελούν λόγο άρνησης χορήγησης του καθεστώτος επί μακρόν διαμένοντος και δεν θα πρέπει να θεωρούνται ως παρεμβολή στους σχετικούς όρους.

(10) Θα πρέπει να δημιουργηθεί ένα σύστημα κανόνων που να διέπει τις διαδικασίες για την εξέταση της αίτησης για τη χορήγηση του καθεστώτος επί μακρόν διαμένοντος. Οι διαδικασίες αυτές θα πρέπει να είναι αποτελεσματικές και διαχειρίσιμες, λαμβάνοντας υπόψη το συνήθη φόρτο εργασίας των διοικήσεων των κρατών μελών, καθώς και διαφανείς και δίκαιες, προκειμένου να προσφέρουν το κατάλληλο επίπεδο ασφαλείας του δικαίου στους ενδιαφερομένους. Δεν θα πρέπει να αποτελούν μέσο παρεμπόδισης της άσκησης του δικαιώματος διαμονής.

(11) Η απόκτηση του καθεστώτος επί μακρόν διαμένοντος θα πρέπει να πιστοποιείται με άδειες διαμονής που να παρέχουν στο ενδιαφερόμενο πρόσωπο τη δυνατότητα να αποδεικνύει εύκολα και αμέσως το νομικό καθεστώς του. Τέτοιες άδειες διαμονής θα πρέπει επίσης να ανταποκρίνονται σε τεχνικές προδιαγραφές υψηλού επιπέδου, κυρίως όσον αφορά την προστασία από την πλαστογράφηση και την παραποίηση, προκειμένου να αποφεύγονται καταχρήσεις στο κράτος μέλος στο οποίο έχει αποκτηθεί το καθεστώς, καθώς και στα κράτη μέλη στα οποία ασκείται το δικαίωμα διαμονής.

(12) Προκειμένου να συσταθεί ένα πραγματικό μέσο για την ενσωμάτωση του επί μακρόν διαμένοντος στην κοινωνία στην οποία έχει εγκατασταθεί, οι επί μακρόν διαμένοντες θα πρέπει να απολαύουν ίσης μεταχείρισης με τους πολίτες του κράτους μέλους σε ευρύ φάσμα οικονομικών και κοινωνικών τομέων, δυνάμει των σχετικών όρων που ορίζονται στην παρούσα οδηγία.

(13) Όσον αφορά την κοινωνική αρωγή, η δυνατότητα περιορισμού των ωφελημάτων των επί μακρόν διαμενόντων στα βασικά εξ αυτών πρέπει να γίνεται κατανοητό ότι η έννοια ότι καλύπτει τουλάχιστον την ελάχιστη στήριξη του εισοδήματος, την αρωγή σε περίπτωση ασθένειας, κήσης, γονικής μέριμνας και μακροχρόνιας μέριμνας. Οι διαδικασίες χορήγησης των ωφελημάτων αυτών θα πρέπει να καθορισθούν από το εθνικό δίκαιο.

(14) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να παραμένουν υπόχρεα να παρέχουν πρόσβαση στους ανήλικους στο εκπαιδευτικό τους σύστημα υπό παρόμοιους όρους με εκείνους που καθορίζονται για τους δικούς του υπηκόους.

(15) Η έννοια των υποτροφιών σπουδών στον τομέα της επαγγελματικής κατάρτισης δεν καλύπτει μέτρα που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο συστημάτων κοινωνικής αρωγής. Επίσης, η πρόσβαση στις υποτροφίες σπουδών μπορεί να εξαρτάται από το γεγονός ότι ο αιτών για τέτοιες υποτροφίες πληροί ο ίδιος/η ίδια τους όρους για την απόκτηση του καθεστώτος επί μακρόν διαμένοντος. Σε ό,τι αφορά τη χορήγηση υποτροφιών σπουδών, τα κράτη μέλη μπορούν να λαμβάνουν υπόψη το γεγονός ότι οι πολίτες της Ένωσης μπορούν να τυγχάνουν του ίδιου πλεονεκτήματος στη χώρα καταγωγής.

(16) Οι επί μακρόν διαμείνοντες θα πρέπει να απολαύουν ενισχυμένης προστασίας από την απέλαση. Η προστασία αυτή βασίζεται σε κριτήρια που καθόρισαν οι αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Προκειμένου να διασφαλισθεί η προστασία από την απέλαση, τα κράτη μέλη θα πρέπει να προβλέπουν την ύπαρξη πραγματικής δυνατότητας για άσκηση προσφυγής.

(17) Η εναρμόνιση των προϋποθέσεων απόκτησης του καθεστώτος επί μακρόν διαμένοντος ευνοεί την αμοιβαία εμπιστοσύνη μεταξύ κρατών μελών. Ορισμένα κράτη μέλη χορηγούν άδειες διαμονής μόνιμου ή απεριόριστης διάρκειας ισχύος υπό όρους ευνοϊκότερους από αυτούς που καθορίζονται με την παρούσα οδηγία. Η δυνατότητα εφαρμογής ευνοϊκότερων εθνικών διατάξεων δεν αποκλείεται από τη συνθήκη. Ωστόσο, για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, είναι σκόπιμο να προβλεφθεί ότι οι άδειες που χορηγούνται με ευνοϊκότερες προϋποθέσεις, δεν παρέχουν το δικαίωμα διαμονής σε άλλα κράτη μέλη.

(18) Ο καθορισμός των όρων στους οποίους υπόκειται το δικαίωμα διαμονής σε άλλο κράτος μέλος των υπηκόων τρίτων χωρών που είναι επί μακρόν διαμείνοντες, θα πρέπει να συμβάλλει στην πραγματική υλοποίηση της εσωτερικής αγοράς ως χώρου στον οποίον εξασφαλίζεται η ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων. Θα μπορούσε επίσης να αποτελέσει σημαντικό παράγοντα κινητικότητας, ιδίως στην αγορά εργασίας της Ένωσης.

(19) Είναι σκόπιμο να προβλεφθεί ότι το δικαίωμα διαμονής σε άλλο κράτος μέλος μπορεί να ασκείται με σκοπό την εξαρτημένη ή ανεξάρτητη εργασία, ή με σκοπό τις σπουδές, ή την εγκατάσταση χωρίς άσκηση οικονομικής δραστηριότητας.

(20) Τα μέλη της οικογένειας θα πρέπει να μπορούν να εγκαθί-

στανται σε άλλο κράτος μέλος μαζί με τον επί μακρόν διαμένοντα προκειμένου να διατηρείται η οικογενειακή ενότητα και να μην εμποδίζεται η άσκηση του δικαιώματος διαμονής του επί μακρόν διαμένοντος. Όσον αφορά τα μέλη της οικογένειας στα οποία είναι δυνατόν να επιτραπεί να συνοδεύουν τον επί μακρόν διαμένοντα, ή να συνενωθούν μαζί του, τα κράτη μέλη θα πρέπει να αποδίδουν ιδιαίτερη προσοχή στην κατάσταση των μειονεκτούντων ενηλίκων τέκνων και των πρώτου βαθμού εξ αίματος συγγενών που εξαρτώνται από αυτούς.

(21) Το κράτος μέλος στο οποίο ο επί μακρόν διαμένων προτίθεται να ασκήσει το δικαίωμα διαμονής, θα πρέπει να μπορεί να εξακριβώνει ότι το οικείο πρόσωπο πληροί τους όρους που προβλέπονται για τη διαμονή στην επικράτειά του. Επίσης, θα πρέπει να μπορεί να εξακριβώνει ότι το οικείο πρόσωπο δεν αποτελεί απειλή κατά της δημόσιας τάξης, της δημόσιας ασφάλειας ή της δημόσιας υγείας.

(22) Προκειμένου να μην καθίσταται ανενεργό το δικαίωμα διαμονής, ο επί μακρόν διαμένων θα πρέπει να απολαύει, στο δεύτερο κράτος μέλος, της αυτής μεταχείρισης, υπό τις συνθήκες που καθορίζονται στην παρούσα οδηγία, με εκείνες που απολαύει στο κράτος μέλος στο οποίο απέκτησε το καθεστώς. Η χορήγηση ωφελημάτων στα πλαίσια της κοινωνικής αρωγής δεν θίγει τη δυνατότητα των κρατών μελών να ανακαλούν την άδεια διαμονής εάν το ενδιαφερόμενο πρόσωπο δεν πληροί πλέον τις απαιτήσεις που καθορίζονται από την παρούσα οδηγία.

(23) Στους υπηκόους τρίτων χωρών θα πρέπει να χορηγείται η δυνατότητα να αποκτούν το καθεστώς επί μακρόν διαμένοντος στο κράτος μέλος στο οποίο έχουν μετακινηθεί και έχουν αποφασίσει να εγκατασταθούν υπό συγκρίσιμους όρους με εκείνους που απαιτούνται για την χορήγηση του καθεστώτος αυτού στο πρώτο κράτος μέλος.

(24) Δεδομένου ότι οι στόχοι της προβλεπόμενης δράσης, δηλαδή καθορισμός των προϋποθέσεων χορήγησης και ανάκλησης του καθεστώτος του επί μακρόν διαμένοντος, καθώς και των συναφών δικαιωμάτων, και ο καθορισμός των προϋποθέσεων για την άσκηση του δικαιώματος διαμονής των επί μακρόν διαμενόντων σε άλλα κράτη μέλη, δεν μπορούν να επιτευχθούν επαρκώς από τα κράτη μέλη και δύναται, συνεπώς, λόγω των διαστάσεων ή των αποτελεσμάτων της προβλεπόμενης δράσης, να επιτευχθούν καλύτερα σε κοινοτικό επίπεδο, η Κοινότητα μπορεί να λάβει μέτρα σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας που ορίζεται στο άρθρο 5 της συνθήκης. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, που ορίζεται στο εν λόγω άρθρο, η παρούσα οδηγία δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για την επίτευξη των στόχων αυτών.

(25) Σύμφωνα με τα άρθρα 1 και 2 του πρωτοκόλλου για τη θέση του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ιρλανδίας, που προσαρτάται στη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και με την επιφύλαξη του άρθρου 4 του εν λόγω πρωτοκόλλου, τα κράτη μέλη αυτά δεν συμμετέχουν στη θέσπιση της παρούσας οδηγίας και δεν δεσμεύονται από αυτήν ούτε υπόκεινται στην εφαρμογή της.

(26) Σύμφωνα με τα άρθρα 1 και 2 του πρωτοκόλλου για τη θέση της Δανίας, που προσαρτάται στη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, η Δανία δεν συμμετέχει στη θέσπιση της παρούσας οδηγίας και δεν δεσμεύεται από αυτήν ούτε υπόκειται στην εφαρμογή της.

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ I

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1

Αντικείμενο

Η παρούσα οδηγία καθορίζει:

- α) τις προϋποθέσεις χορήγησης και ανάκλησης του καθεστώτος επί μακρόν διαμένοντος από ένα κράτος μέλος στους υπηκόους τρίτων χωρών οι οποίοι διαμένουν νόμιμα στην επικράτεια του, καθώς και τα συναφδικοί δικαιώματα και
- β) τις προϋποθέσεις διαμονής υπηκόων τρίτων χωρών υπό καθεστώς επί μακρόν διαμένοντος σε κράτη μέλη άλλα από εκείνο που τους χορήγησε το καθεστώς αυτό.

Άρθρο 2

Ορισμοί

Κατά την έννοια της παρούσας οδηγίας, νοούνται ως:

- α) «υπήκοος τρίτης χώρας»: κάθε πρόσωπο που δεν είναι πολίτης της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά την έννοια του άρθρου 17 παράγραφος 1 της συνθήκης·
- β) «επί μακρόν διαμένων»: κάθε υπήκοος τρίτης χώρας που απολαύει του καθεστώτος επί μακρόν διαμένοντος που προβλέπεται στα άρθρα 4 έως 7·
- γ) «πρώτο κράτος μέλος»: το κράτος μέλος το οποίο για πρώτη φορά χορήγησε το καθεστώς του επί μακρόν διαμένοντος σε υπήκοο τρίτης χώρας·
- δ) «δεύτερο κράτος μέλος»: κάθε κράτος μέλος άλλο από εκείνο που χορήγησε για πρώτη φορά το καθεστώς επί μακρόν διαμένοντος σε υπήκοο τρίτης χώρας και στο οποίο ο εν λόγω επί μακρόν διαμένων ασκεί το δικαίωμα διαμονής του·
- ε) «μέλη της οικογενείας»: οι υπήκοοι τρίτης χώρας που διαμένουν στο οικείο κράτος μέλος σύμφωνα με την οδηγία 2003/86/ΕΚ του Συμβουλίου, της 22ας Σεπτεμβρίου 2003, σχετικά με το δικαίωμα οικογενειακής επανένωσης (1)·
- στ) «πρόσφυγας»: κάθε υπήκοος τρίτης χώρας που απολαύει καθεστώτος πρόσφυγα κατά την έννοια της σύμβασης της Γενεύης περί του καθεστώτος των προσφύγων της 28ης Ιουλίου 1951, όπως τροποποιήθηκε από το πρωτόκολλο που υπεγράφη στη Νέα Υόρκη στις 31 Ιανουαρίου 1967·
- ζ) «άδεια παραμονής επί μακρόν διαμένοντος ΕΚ»: άδεια παραμονής που εκδίδεται από το οικείο κράτος μέλος κατά την απόκτηση του καθεστώτος επί μακρόν διαμένοντος.

Άρθρο 3

Πεδίο εφαρμογής

1. Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται στους υπηκόους τρίτων χωρών που διαμένουν νόμιμα στην επικράτεια κράτους μέλους.

2. Η παρούσα οδηγία δεν εφαρμόζεται στους υπηκόους τρίτων χωρών οι οποίοι:

- α) διαμένουν προκειμένου να πραγματοποιήσουν σπουδές ή επαγγελματική κατάρτιση·
 - β) έχουν την άδεια να διαμένουν σε κράτος μέλος δυνάμει προσωρινής προστασίας ή ζήτησαν την άδεια να παραμείνουν για τον ίδιο λόγο και αναμένουν απόφαση σχετικά με το καθεστώς τους·
 - γ) έχουν την άδεια να διαμένουν σε κράτος μέλος δυνάμει επικουρικών μορφών προστασίας, σύμφωνα με τις διεθνείς υποχρεώσεις, την εθνική νομοθεσία ή την πρακτική των κρατών μελών, ή ζήτησαν την άδεια να διαμείνουν για τον ίδιο λόγο και αναμένουν απόφαση σχετικά με το καθεστώς τους·
 - δ) είναι πρόσφυγες ή έχουν υποβάλει αίτηση για αναγνώριση της ιδιότητας του πρόσφυγα και η αίτησή τους δεν έχει ακόμη αποτελέσει αντικείμενο οριστικής απόφασης·
 - ε) διαμένουν αποκλειστικά για λόγους προσωρινού χαρακτήρα, όπως ως εσωτερικοί άμισθοι βοηθοί (au pair) ή εποχιακά εργαζόμενοι, ή ως μισθωτοί εργαζόμενοι απασχολούμενοι από φορέα παροχής υπηρεσιών στο πλαίσιο διασυνοριακής παροχής υπηρεσιών, ή ως φορείς παροχής διασυνοριακών υπηρεσιών, ή σε περιπτώσεις κατά τις οποίες η άδεια διαμονής τους έχει επίσημα περιορισθεί·
 - στ) απολαύουν νομικού καθεστώτος υποκειμένου στη σύμβαση της Βιέννης του 1961 περί των διπλωματικών σχέσεων, της σύμβασης της Βιέννης του 1963 περί των προξενικών σχέσεων, της σύμβασης του 1969 για τις ειδικές αποστολές, ή της σύμβασης της Βιέννης του 1975 περί των αντιπροσωπιών των κρατών στις σχέσεις τους με τους διεθνείς οργανισμούς που έχουν οικουμενικό χαρακτήρα.
3. Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται με την επιφύλαξη ευνοϊκότερων διατάξεων:
- α) των διμερών και πολυμερών συμφωνιών μεταξύ της Κοινότητας ή της Κοινότητας και των κρατών μελών της, αφενός, και τρίτων χωρών, αφετέρου·
 - β) των διμερών συμφωνιών που έχουν ήδη συναφθεί μεταξύ κράτους μέλους και τρίτης χώρας, πριν από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας οδηγίας·
 - γ) της ευρωπαϊκής σύμβασης περί εγκαταστάσεως της 13ης Δεκεμβρίου 1955, του ευρωπαϊκού κοινωνικού χάρτη της 18ης Οκτωβρίου 1961, του αναθεωρημένου ευρωπαϊκού κοινωνικού χάρτη της 3ης Μαΐου 1987 και της ευρωπαϊκής σύμβασης για το νομικό καθεστώς των μεταναστών εργαζομένων της 24ης Νοεμβρίου 1977.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II

ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΕΠΙ ΜΑΚΡΟΝ ΔΙΑΜΕΝΟΝΤΟΣ ΣΕ ΕΝΑ ΚΡΑΤΟΣ ΜΕΛΟΣ

Άρθρο 4

Διάρκεια παραμονής

1. Τα κράτη μέλη παρέχουν το καθεστώς επί μακρόν διαμένοντος στους υπηκόους τρίτων χωρών που διαμένουν στην επικράτεια τους νόμιμα και αδιάλειπτα κατά τα πέντε τελευταία έτη αμέσως

πριν από την υποβολή της σχετικής αίτησης.

2. Οι περίοδοι διαμονής για τους λόγους που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχεία ε) και στ) δεν λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό της περιόδου που αναφέρεται στην παράγραφο 1.

Όσον αφορά τις περιπτώσεις που καλύπτονται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχείο α), στην περίπτωση κατά την οποία ενδιαφερόμενος υπήκοος τρίτης χώρας έχει αποκτήσει τίτλο παραμονής που του/της επιτρέπει να αποκτήσει καθεστώς επί μακρόν διαμένοντος, οι περίοδοι διαμονής για λόγους σπουδών ή επαγγελματικής κατάρτισης μπορούν να λαμβάνονται υπόψη μόνο κατά το ήμισυ για τον υπολογισμό της περιόδου που αναφέρεται στην παράγραφο 1.

3. Οι περίοδοι απουσίας από την επικράτεια του οικείου κράτους μέλους δεν διακόπτουν την περίοδο που αναφέρεται στην παράγραφο 1 και λαμβάνονται υπόψη στον υπολογισμό της, εφόσον είναι κατώτερες από έξι διαδοχικούς μήνες και δεν υπερβαίνουν συνολικά δέκα μήνες εντός της περιόδου που αναφέρεται στην παράγραφο 1.

Σε περιπτώσεις συγκεκριμένων ή έκτακτων λόγων προσωρινού χαρακτήρα και σύμφωνα με το εθνικό τους δίκαιο, τα κράτη μέλη μπορούν να δεχθούν ότι μια περίοδος απουσίας μεγαλύτερη από την αναφερόμενη στο πρώτο εδάφιο δεν διακόπτει την περίοδο που αναφέρεται στην παράγραφο 1. Στις περιπτώσεις αυτές, τα κράτη μέλη δεν λαμβάνουν υπόψη τη σχετική περίοδο απουσίας στον υπολογισμό της περιόδου που αναφέρεται στην παράγραφο 1. Κατά παρέκκλιση από το δεύτερο εδάφιο, τα κράτη μέλη μπορούν να λαμβάνουν υπόψη στον υπολογισμό της συνολικής περιόδου που αναφέρεται στην παράγραφο 1, τις περιόδους απουσίας που σχετίζονται με απόσπαση για λόγους απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της παροχής διασυννοριακών υπηρεσιών.

Άρθρο 5

Προϋποθέσεις απόκτησης του καθεστώτος επί μακρόν διαμένοντος

1. Τα κράτη μέλη απαιτούν από τον υπήκοο τρίτης χώρας να προσκομίσει αποδεικτικά στοιχεία ότι διαθέτει για τον ίδιο και για τα εξαρτώμενα από αυτόν μέλη της οικογενειάς του:

α) σταθερούς και τακτικούς πόρους, επαρκείς για τη συντήρηση του ιδίου/της ίδιας και των μελών της οικογενειάς του/της, χωρίς να απαιτείται προσφυγή στο σύστημα κοινωνικής αρωγής του οικείου κράτους μέλους. Τα κράτη μέλη αξιολογούν τους πόρους αυτούς σύμφωνα με τη φύση και τον τακτικό χαρακτήρα τους και μπορούν να λαμβάνουν υπόψη το επίπεδο των κατωτάτων μισθών και συντάξεων πριν από την αίτηση για τη χορήγηση του καθεστώτος του επί μακρόν διαμένοντος·

β) ασφάλιση ασθένειας, που να καλύπτει το σύνολο των κινδύνων, οι οποίοι συνήθως καλύπτονται για τους ημεδαπούς στο οικείο κράτος μέλος.

2. Τα κράτη μέλη μπορούν να απαιτήσουν από τους υπηκόους τρίτων χωρών να συμμορφωθούν με όρους ενσωμάτωσης, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο.

Άρθρο 6

Δημόσια τάξη και δημόσια ασφάλεια

1. Τα κράτη μέλη μπορούν να αρνούνται τη χορήγηση του καθεστώτος επί μακρόν διαμένοντος για λόγους δημόσιας τάξης ή δημόσιας ασφάλειας.

Κατά τη λήψη της σχετικής απόφασης, το κράτος μέλος εξετάζει τη σοβαρότητα ή το είδος του αδικήματος κατά της δημόσιας τάξης ή της δημόσιας ασφάλειας, ή τον κίνδυνο που προέρχεται από το εν λόγω πρόσωπο, λαμβάνοντας παράλληλα δεόντως υπόψη τη διάρκεια της διαμονής και την ύπαρξη δεσμών με τη χώρα διαμονής.

2. Η άρνηση που αναφέρεται στην παράγραφο 1 δεν μπορεί να βασίζεται σε οικονομικούς λόγους.

Άρθρο 7

Απόκτηση του καθεστώτος επί μακρόν διαμένοντος

1. Προκειμένου να αποκτήσει το καθεστώς επί μακρόν διαμένοντος, ο ενδιαφερόμενος υπήκοος της τρίτης χώρας υποβάλλει αίτηση στις αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους στο οποίο διαμένει. Η αίτηση συνοδεύεται από τα επίσημα δικαιολογητικά που προβλέπονται από το εθνικό δίκαιο και αποδεικνύουν ότι πληροί τους απαιτούμενους στα άρθρα 4 και 5 όρους και, εφόσον απαιτείται, από ένα έγκυρο ταξιδιωτικό έγγραφο ή επικυρωμένο αντίγραφο του.

Τα αποδεικτικά στοιχεία που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο μπορούν να περιλαμβάνουν και τεκμηρίωση σχετικά με το προσήκον κατάλυμα.

2. Το ταχύτερο δυνατόν και πάντως το αργότερο έξι μήνες μετά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης, οι αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους κοινοποιούν εγγράφως στον αιτούντα την απόφασή τους. Οιαδήποτε τέτοια απόφαση κοινοποιείται στον ενδιαφερόμενο υπήκοο τρίτης χώρας σύμφωνα με τις διαδικασίες κοινοποίησης που προβλέπει η σχετική εθνική νομοθεσία.

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις που συνδέονται με τον σύνθετο χαρακτήρα της εξέτασης της αίτησης, η προθεσμία που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο μπορεί να παρατείνεται. Επιπλέον, το ενδιαφερόμενο πρόσωπο ενημερώνεται σχετικά με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του δυνάμει της παρούσας οδηγίας.

Ενδεχόμενες συνέπειες από το γεγονός ότι δεν έχει ληφθεί απόφαση έως το τέλος της περιόδου που προβλέπεται από την παρούσα διάταξη, καθορίζονται από την εθνική νομοθεσία του οικείου κράτους μέλους.

3. Αν πληρούνται οι προβλεπόμενοι στα άρθρα 4 και 5 όροι και αν το πρόσωπο δεν συνιστά απειλή κατά την έννοια του άρθρου 6, το οικείο κράτος μέλος χορηγεί καθεστώς επί μακρόν διαμένοντος στον εν λόγω υπήκοο της τρίτης χώρας.

Άρθρο 8

Άδεια παραμονής επί μακρόν διαμένοντος ΕΚ

1. Το καθεστώς επί μακρόν διαμένοντος είναι μόνιμο, υπό την επιφύλαξη του άρθρου 9.

2. Τα κράτη μέλη χορηγούν στον επί μακρόν διαμένοντα άδεια παραμονής επί μακρόν διαμένοντος ΕΚ. Αυτή η άδεια έχει διάρκεια ισχύος τουλάχιστον πέντε ετών· κατά τη λήξη της, ανανεώνεται αυτοδικαίως κατόπιν αιτήσεως, εφόσον απαιτείται.

3. Η άδεια παραμονής επί μακρόν διαμένοντος ΕΚ μπορεί να εκδίδεται με τη μορφή αυτοκόλλητης ετικέτας ή χωριστού εγγράφου. Εκδίδεται σύμφωνα με τους κανόνες και το ενιαίο έντυπο του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1030/2002 του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2002, για την καθιέρωση αδειών διαμονής ενιαίου τύπου για τους υπηκόους τρίτων χωρών (1). Στο σημείο «τύπος άδειας», τα κράτη μέλη αναγράφουν «επί μακρόν διαμένων — ΕΚ».

Άρθρο 9

Ανάκληση ή απώλεια του καθεστώτος επί μακρόν διαμένοντος

1. Οι επί μακρόν διαμένοντες δεν δικαιούνται πλέον να διατηρούν το καθεστώς επί μακρόν διαμένοντος στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- α) διαπίστωση δόλιας απόκτησης του καθεστώτος επί μακρόν διαμένοντος·
- β) θέσπιση μέτρου απέλασης υπό τους όρους που προβλέπονται στο άρθρο 12·
- γ) απουσία επί διάστημα δώδεκα διαδοχικών μηνών από το έδαφος της Κοινότητας.

2. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1 στοιχείο γ), τα κράτη μέλη δύναται να προβλέπουν ότι απουσίες που υπερβαίνουν τους δώδεκα διαδοχικούς μήνες ήπου οφείλονται σε ειδικούς ήεξαιρετικούς λόγους δεν συνεπάγονται την ανάκληση ήτην απώλεια του καθεστώτος.

3. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι ο επί μακρόν διαμένων δεν δικαιούται πλέον να διατηρεί το καθεστώς επί μακρόν διαμένοντος, σε περίπτωση που συνιστά απειλήγια τη δημόσια τάξη, λαμβανομένης υπόψη της σοβαρότητας των αδικημάτων που έχει διαπράξει, αλλά η απειλήαυτήδεν αποτελεί λόγο απέλασης κατά την έννοια του άρθρου 12.

4. Ο επί μακρόν διαμένων ο οποίος έχει διαμείνει σε άλλο κράτος μέλος σύμφωνα με το κεφάλαιο III, δεν δικαιούται πλέον να διατηρεί το καθεστώς του επί μακρόν διαμένοντος το οποίο αποκτήθηκε στο πρώτο κράτος μέλος, όταν το καθεστώς αυτό του/της έχει χορηγηθεί σε άλλο κράτος μέλος σύμφωνα με το άρθρο 23.

Εν πάση περιπτώσει, μετά από εξαετήαπουσία από το έδαφος του κράτους μέλους το οποίο του χορήγησε το καθεστώς επί μακρόν διαμένοντος, το εν λόγω πρόσωπο δεν δικαιούται πλέον να διατηρεί το καθεστώς επί μακρόν διαμένοντος στο προαναφερθέν κράτος μέλος.

Κατά παρέκκλιση από το δεύτερο εδάφιο, το οικείο κράτος μέλος μπορεί να προβλέψει ότι, για ειδικούς λόγους, ο επί μακρόν διαμένων διατηρεί το καθεστώς του/της στο εν λόγω κράτος μέλος σε περίπτωση απουσιών για περίοδο υπερβαίνουσα την εξαετία.

5. Όσον αφορά τις περιπτώσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 στοιχείο γ) και στην παράγραφο 4, τα κράτη μέλη που έχουν χορηγήσει το καθεστώς προβλέπουν απλουστευμένη διαδικασία για την επανάκτηση του καθεστώτος επί μακρόν διαμένοντος. Η εν λόγω διαδικασία ισχύει ιδίως στις περιπτώσεις προσώπων που έχουν διαμείνει σε δεύτερο κράτος μέλος για λόγους σπουδών. Οι όροι και η διαδικασία επανάκτησης του καθεστώτος επί μακρόν διαμένοντος καθορίζονται από το εθνικό δίκαιο.

6. Η λήξη της άδειας παραμονής επί μακρόν διαμένοντος ΕΚ δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να επιφέρει την ανάκληση ήτην απώλεια του καθεστώτος επί μακρόν διαμένοντος.

7. Όταν η ανάκληση ήη απώλεια του καθεστώτος επί μακρόν διαμένοντος δεν δικαιολογεί απομάκρυνση, το κράτος μέλος επιτρέπει στο ενδιαφερόμενο πρόσωπο να παραμείνει στο έδαφός του, εφόσον το πρόσωπο αυτό πληροί τους όρους που προβλέπονται στην εθνικήτου νομοθεσία ή/και εάν δεν συνιστά απειλήγια τη δημόσια τάξη ήτη δημόσια ασφάλεια.

Άρθρο 10

Διαδικαστικές εγγυήσεις

1. Κάθε απόφαση απόρριψης αιτήσεως για τη χορήγηση του καθεστώτος επί μακρόν διαμένοντος ήτην ανάκληση του καθεστώτος αυτού, πρέπει να είναι αιτιολογημένη. Η σχετικήαπόφαση κοινοποιείται στον ενδιαφερόμενο υπήκοο τρίτης χώρας σύμφωνα με τις διαδικασίες κοινοποίησης που προβλέπονται στη σχετικήεθνική νομοθεσία. Η κοινοποίηση αναφέρει τα δικαιώματα προσφυγής τα οποία έχει ο ενδιαφερόμενος καθώς και την προθεσμία άσκησης τους.

2. Σε περίπτωση απόρριψης της αίτησης για την χορήγηση του καθεστώτος επί μακρόν διαμένοντος, ανάκλησης ήαπώλειας του καθεστώτος αυτού ήμη ανανέωσης της άδειας διαμονής, ο ενδιαφερόμενος έχει δικαίωμα άσκησης προσφυγής στο οικείο κράτος μέλος.

Άρθρο 11

Ίση μεταχείριση

1. Ο επί μακρόν διαμένων απολαύει ίσης μεταχείρισης με τους ημεδαπούς όσον αφορά:

- α) την πρόσβαση σε μισθωτήαπασχόληση και σε ανεξάρτητη επαγγελματικήδραστηριότητα, εφόσον οι δραστηριότητες αυτές δεν αφορούν, ούτε καν ευκαιριακά, την άσκηση δημόσιας εξουσίας, καθώς και τους όρους απασχόλησης και εργασίας, περιλαμβανομένων και των όρων απόλυσης και αμοιβής·
- β) την εκπαίδευση και επαγγελματικήκατάρτιση, περιλαμβανομένων και υποτροφιών σπουδών, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο·
- γ) την αναγνώριση των επαγγελματικών διπλωμάτων, πιστοποιητικών και άλλων τίτλων, σύμφωνα με τις σχετικές εθνικές διαδικασίες·
- δ) την κοινωνικήασφάλιση, την κοινωνικήαρωγή και την κοινωνικήπροστασία, όπως ορίζονται από το εθνικό δίκαιο·
- ε) τα φορολογικά πλεονεκτήματα·
- στ) την πρόσβαση στα αγαθά και τις υπηρεσίες και την παροχή αγαθών και υπηρεσιών που βρίσκονται στη διάθεση του κοινού, καθώς και στις διαδικασίες απόκτησης στέγης·
- ζ) την ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι και της εγγραφής και συμμετοχής σε οργάνωση εργαζομένων ήεργοδοτών ήσε οποιαδήποτε οργάνωση της οποίας τα μέλη ασκούν συγκεκριμένη δραστηριότητα, περιλαμβανομένων και των πλεονεκτημάτων που παρέχονται από τέτοιες οργανώσεις, με την επιφύλαξη των εθνικών διατάξεων περί δημόσιας τάξης και δημόσιας ασφάλειας·
- η) την ελεύθερη πρόσβαση στο σύνολο της επικράτειας του οικείου κράτους μέλους, εντός των ορίων που προβλέπονται από την εθνικήνομοθεσία για λόγους ασφαλείας.

2. Όσον αφορά τις διατάξεις της παραγράφου 1 στοιχεία β), δ), ε), στ) και ζ), το οικείο κράτος μέλος μπορεί να περιορίζει την ίση μεταχείριση σε περιπτώσεις στις οποίες ο καταχωρημένος ήσυνήθης τόπος διαμονής του επί μακρόν διαμένοντος, ήτων μελών της οικογένειας για τα οποία αυτός ζητά την παροχήωφελημάτων ευρίσκεται εντός του εδάφους του συγκεκριμένου κράτους μέλους.

3. Τα κράτη μέλη μπορούν να περιορίζουν την ίση μεταχείριση με τους ημεδαπούς στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- α) τα κράτη μέλη μπορούν να διατηρούν περιορισμούς στην πρόσβαση σε μισθωτήαπασχόληση ήσε ανεξάρτητη επαγγελματική δραστηριότητα σε περιπτώσεις κατά τις οποίες, σύμφωνα με την ισχύουσα εθνικήκοινοτικήνομοθεσία, οι δραστηριότητες αυτές μπορούν να ασκούνται αποκλειστικά από τους ημεδαπούς,

τους πολίτες της ΕΕ ή του ΕΟΧ·

β) τα κράτη μέλη μπορούν να απαιτούν απόδειξη της κατάλληλης γλωσσικής επάρκειας για την πρόσβαση στην εκπαίδευση και την κατάρτιση. Η πρόσβαση στο πανεπιστήμιο μπορεί να υπόκειται στην εκπλήρωση συγκεκριμένων εκπαιδευτικών προϋποθέσεων.

4. Τα κράτη μέλη μπορούν να περιορίζουν την ίση μεταχείριση ως προς την κοινωνική αρωγή και την κοινωνική προστασία στα βασικά πλεονεκτήματα.

5. Τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίζουν την παροχή πρόσβασης σε πρόσθετα ωφελήματα στους τομείς που αναφέρονται στην παράγραφο 1.

Τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίζουν επίσης την παροχή ίσης μεταχείρισης όσον αφορά τομείς που δεν καλύπτονται από την παράγραφο 1.

Άρθρο 12

Προστασία από την απέλαση

1. Τα κράτη μέλη μπορούν να λάβουν απόφαση να απελάσουν επί μακρόν διαμένοντα αποκλειστικά όταν αυτός συνιστά ενεστώσα και επαρκώς σοβαρή απειλή κατά της δημόσιας τάξης ή της δημόσιας ασφάλειας.

2. Η αναφερόμενη στην παράγραφο 1 απόφαση δεν μπορεί να βασίζεται σε οικονομικούς λόγους.

3. Πριν να λάβουν απόφαση να απελάσουν επί μακρόν διαμένοντα, τα κράτη μέλη λαμβάνουν υπόψη τους ακόλουθους παράγοντες:

α) τη διάρκεια της διαμονής στην επικράτειά τους·

β) την ηλικία του ενδιαφερομένου προσώπου·

γ) τις επιπτώσεις για ενδιαφερόμενο πρόσωπο και τα μέλη της οικογένειάς του·

δ) τους δεσμούς με τη χώρα διαμονής ή την απουσία δεσμών με τη χώρα καταγωγής του.

4. Οσάκις λαμβάνεται απόφαση απέλασης, ο επί μακρόν διαμένων έχει πρόσβαση σε ένδικο μέσο στο οικείο κράτος μέλος.

5. Το ευεργέτημα της πενίας χορηγείται στους επί μακρόν διαμένοντες που δεν διαθέτουν επαρκείς πόρους, υπό τους ίδιους όρους που ισχύουν για τους υπηκόους του κράτους στο οποίο διαμένουν.

Άρθρο 13

Ευνοϊκότερες εθνικές διατάξεις

Τα κράτη μέλη μπορούν να χορηγούν μόνιμους ή υπερίοριστους ισχύος άδειες διαμονής με ευνοϊκότερους όρους από αυτούς που καθορίζονται στην παρούσα οδηγία. Τέτοιες άδειες διαμονής δεν παρέχουν το δικαίωμα διαμονής στα άλλα κράτη μέλη, όπως προβλέπεται στο κεφάλαιο III της παρούσας οδηγίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ III

ΔΙΑΜΟΝΗ ΣΤΑ ΑΛΛΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ

Άρθρο 14

Αρχή

1. Οι επί μακρόν διαμένοντες αποκτούν το δικαίωμα να διαμένουν στο έδαφος κρατών μελών άλλων από εκείνο που τους

χορήγησε το καθεστώς επί μακρόν διαμένοντος, για περίοδο που υπερβαίνει τους τρεις μήνες, εφόσον πληρούνται οι όροι που καθορίζονται στο παρόν κεφάλαιο.

2. Οι επί μακρόν διαμένοντες μπορούν να διαμένουν σε δεύτερο κράτος μέλος για τους ακόλουθους λόγους:

α) άσκηση οικονομικής δραστηριότητας στο πλαίσιο μισθωτής ή ανεξάρτητης απασχόλησης ή

β) παρακολούθηση σπουδών ή επαγγελματική κατάρτιση·

γ) άλλοι σκοποί.

3. Σε περιπτώσεις οικονομικής δραστηριότητας, στο πλαίσιο μισθωτής ή ανεξάρτητης επαγγελματικής απασχόλησης αναφερομένης στην παράγραφο 2 στοιχείο α), τα κράτη μέλη μπορούν να εξετάζουν την κατάσταση της αγοράς εργασίας τους και να εφαρμόζουν τις εθνικές τους διαδικασίες όσον αφορά τις απαιτήσεις για, αντίστοιχως, την πλήρωση κενής θέσης ή την άσκηση των εν λόγω δραστηριοτήτων.

Για λόγους πολιτικής όσον αφορά την αγορά εργασίας, τα κράτη μέλη μπορούν να δίνουν προτίμηση στους πολίτες της Ένωσης, στους υπηκόους τρίτων χωρών, όταν προβλέπεται από την κοινοτική νομοθεσία, καθώς και στους υπηκόους τρίτων χωρών οι οποίοι διαμένουν νομίμως και λαμβάνουν επιδόματα ανεργίας στο οικείο κράτος μέλος.

4. Κατά παρέκκλιση από τις διατάξεις της παραγράφου 1, τα κράτη μέλη μπορούν να περιορίζουν τον συνολικό αριθμό των προσώπων που δικαιούνται να αποκτήσουν δικαίωμα διαμονής, εφόσον τέτοιου είδους περιορισμοί προβλέπονται ήδη για την εισδοχή υπηκόων τρίτων χωρών στην υφιστάμενη νομοθεσία κατά τη στιγμή της υιοθέτησης της παρούσας οδηγίας.

5. Το παρόν κεφάλαιο δεν αφορά στη διαμονή επί μακρόν διαμένοντος στο έδαφος των κρατών μελών:

α) με την ιδιότητα του μισθωτού εργαζομένου, που απασχολείται από φορέα παροχής υπηρεσιών στα πλαίσια διασυνοριακής παροχής υπηρεσιών·

β) με την ιδιότητα φορέα παροχής διασυνοριακών υπηρεσιών.

Τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίζουν, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, τους όρους υπό τους οποίους οι επί μακρόν διαμένοντες που επιθυμούν να μετακινηθούν σε δεύτερο κράτος μέλος με σκοπό την άσκηση οικονομικής δραστηριότητας ως εποχιακοί εργαζόμενοι, μπορούν να διαμείνουν στο εν λόγω κράτος μέλος. Οι διασυνοριακοί εργαζόμενοι μπορεί επίσης να υπόκεινται σε ειδικές διατάξεις του εθνικού δικαίου.

6. Το παρόν κεφάλαιο ισχύει υπό την επιφύλαξη της σχετικής κοινοτικής νομοθεσίας περί κοινωνικής ασφάλισης ως προς τους υπηκόους τρίτων χωρών.

Άρθρο 15

Όροι διαμονής σε δεύτερο κράτος μέλος

1. Το ταχύτερο δυνατό και όχι αργότερα από τρεις μήνες από την είσοδό του στο έδαφος του δεύτερου κράτους μέλους, ο επί μακρόν διαμένων υποβάλλει αίτηση για άδεια διαμονής στις αρμόδιες αρχές του εν λόγω κράτους μέλους.

Τα κράτη μέλη μπορούν να δέχονται ο επί μακρόν διαμένων να υποβάλει την αίτηση διαμονής στις αρμόδιες αρχές του δεύτερου κράτους μέλους ενόσω εξακολουθεί να διαμένει στο έδαφος του πρώτου κράτους μέλους.

2. Τα κράτη μέλη μπορούν να απαιτούν την προσκόμιση αποδεικτικών στοιχείων ότι τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα διαθέτουν:

α) σταθερούς και τακτικούς πόρους, επαρκείς για τη συντήρηση των ιδίων και των μελών της οικογενείας τους, χωρίς να απαιτεί-

τα προσφυγή στο σύστημα κοινωνικής αρωγής του οικείου κράτους μέλους. Για καθεμία από τις κατηγορίες του άρθρου 14 παράγραφος 2, τα κράτη μέλη αξιολογούν αυτούς τους πόρους με βάση τη φύση και τον τακτικό χαρακτήρα τους και μπορούν να λαμβάνουν υπόψη το επίπεδο των κατώτατων μισθών και συντάξεων·

β) ασφάλιση ασθένειας, που να καλύπτει το σύνολο των κινδύνων στο δεύτερο κράτος μέλος, οι οποίοι συνήθως καλύπτονται για τους ημεδαπούς στο οικείο κράτος μέλος.

3. Τα κράτη μέλη μπορούν να απαιτήσουν από τους υπηκόους τρίτων χωρών να συμμορφωθούν με μέτρα ενσωμάτωσης, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο.

Ο όρος αυτός δεν ισχύει όταν οι εν λόγω υπήκοοι τρίτων χωρών έχουν υποχρεωθεί να συμμορφωθούν με όρους ενσωμάτωσης προκειμένου να τους χορηγηθεί το καθεστώς επί μακρόν διαμένοντος, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 5 παράγραφος 2.

Υπό την επιφύλαξη του δευτέρου εδαφίου, οι ενδιαφερόμενοι μπορεί να υποχρεωθούν να παρακολουθήσουν μαθήματα γλώσσας.

4. Η αίτηση συνοδεύεται από τα τεκμηριωμένα αποδεικτικά στοιχεία που προβλέπονται από το εθνικό δίκαιο και αποδεικνύουν ότι το ενδιαφερόμενο πρόσωπο πληροί τις σχετικές προϋποθέσεις καθώς και από την άδεια διαμονής επί μακρόν διαμένοντος και από έγκυρο ταξιδιωτικό έγγραφο ή τα επικυρωμένα τους αντίγραφα.

Τα αποδεικτικά στοιχεία που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο μπορούν να περιλαμβάνουν και τεκμηρίωση σχετικά με προσήκον κατάλυμα.

Ειδικότερα:

α) σε περιπτώσεις άσκησης οικονομικής δραστηριότητας, το δεύτερο κράτος μέλος μπορεί να απαιτήσει από τα οικεία πρόσωπα να προσκομίζουν αποδεικτικά στοιχεία:

i) εάν απασχολούνται ως μισθωτοί, ότι διαθέτουν σύμβαση εργασίας, δήλωση του εργοδότη ότι έχουν προσληφθεί, ή πρόταση σύμβασης εργασίας υπό τους όρους που προβλέπει η εθνική νομοθεσία. Τα κράτη μέλη καθορίζουν ποιο από τα προαναφερθέντα αποδεικτικά στοιχεία απαιτείται,

ii) εάν ασκούν ανεξάρτητη επαγγελματική δραστηριότητα, ότι διαθέτουν τους κατάλληλους πόρους που απαιτούνται, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, για την άσκηση οικονομικής δραστηριότητας, υπ' αυτήν την ιδιότητα, υποβάλλοντας τα απαραίτητα έγγραφα και άδειες·

β) σε περίπτωση σπουδών ή επαγγελματικής κατάρτισης, το δεύτερο κράτος μέλος μπορεί να απαιτήσει από τους ενδιαφερόμενους να προσκομίσουν την απόδειξη της εγγραφής τους σε εγκεκριμένο ίδρυμα με σκοπό την παρακολούθηση σπουδών ή επαγγελματικής κατάρτισης.

Άρθρο 16

Τα μέλη της οικογένειας

1. Όταν ο επί μακρόν διαμένων ασκεί το δικαίωμα διαμονής του/της σε δεύτερο κράτος μέλος και όταν η οικογένεια είχε ήδη συσταθεί στο πρώτο κράτος μέλος, τα μέλη της οικογένειας του/της, τα οποία πληρούν τους όρους του άρθρου 4 παράγραφος 1 της οδηγίας 2003/86/ΕΚ επιτρέπεται να συνοδεύσουν ή να συνενωθούν με τον επί μακρόν διαμένοντα.

2. Όταν ο επί μακρόν διαμένων ασκεί το δικαίωμα διαμονής του/της σε δεύτερο κράτος μέλος και όταν η οικογένεια είχε ήδη συσταθεί στο πρώτο κράτος μέλος, μπορεί να επιτραπεί στα μέλη της οικογένειας του/της, πλην των αναφερομένων στο άρθρο 4 παράγραφος 1 της οδηγίας 2003/86/ΕΚ, να συνοδεύσουν ή να

συνενωθούν με τον επί μακρόν διαμένοντα.

3. Όσον αφορά την υποβολή αίτησης για άδεια διαμονής, ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 15 παράγραφος 1.

4. Το δεύτερο κράτος μέλος μπορεί να απαιτήσει από τα μέλη της οικογένειας του επί μακρόν διαμένοντος να προσκομίσουν, μαζί με την αίτηση για άδεια διαμονής:

α) την άδεια διαμονής επί μακρόν διαμένοντος ΕΚ που διαθέτουν ή την άδεια διαμονής, καθώς και ισχύον ταξιδιωτικό έγγραφο, ή επικυρωμένα αντίγραφα τους·

β) αποδεικτικά στοιχεία ότι έχουν διαμείνει με την ιδιότητα του μέλους της οικογένειας επί μακρόν διαμένοντος στο πρώτο κράτος μέλος·

γ) αποδεικτικά στοιχεία ότι έχουν σταθερούς και τακτικούς πόρους, επαρκείς για τη συντήρησή τους, χωρίς να απαιτείται προσφυγή στο σύστημα κοινωνικής αρωγής του οικείου κράτους μέλους, ήτοι ο επί μακρόν διαμένων διαθέτει τέτοιους πόρους και ασφάλιση γι' αυτούς, καθώς και ασφάλιση ασθένειας που να καλύπτει όλους τους κινδύνους στο δεύτερο κράτος μέλος. Τα κράτη μέλη αξιολογούν τους εν λόγω πόρους σύμφωνα με τη φύση και τον τακτικό χαρακτήρα τους και μπορούν να λαμβάνουν υπόψη το επίπεδο των κατώτατων μισθών και συντάξεων.

5. Όταν η οικογένεια δεν είχε ήδη συσταθεί στο πρώτο κράτος μέλος, εφαρμόζονται οι διατάξεις της οδηγίας 2003/86/ΕΚ.

Άρθρο 17

Δημόσια τάξη και δημόσια ασφάλεια

1. Τα κράτη μέλη μπορούν να απορρίπτουν αιτήσεις για διαμονή επί μακρόν διαμένοντων ή μελών της οικογένειάς τους, όταν ο ενδιαφερόμενος συνιστά απειλή κατά της δημόσιας τάξης ή της δημόσιας ασφάλειας.

Κατά τη λήψη της σχετικής απόφασης, το κράτος μέλος εξετάζει τη σοβαρότητα ή το είδος του αδικήματος που διέπραξε ο επί μακρόν διαμένων ή μέλη της οικογένειάς του/της κατά της δημόσιας τάξης ή δημόσιας ασφάλειας, ή τον κίνδυνο που προέρχεται από το πρόσωπο αυτό.

2. Η απόφαση που αναφέρεται στην παράγραφο 1 δεν μπορεί να βασίζεται σε οικονομικούς λόγους.

Άρθρο 18

Δημόσια υγεία

1. Τα κράτη μέλη μπορούν να απορρίπτουν αιτήσεις για διαμονή επί μακρόν διαμένοντων ή μελών της οικογένειάς τους, όταν ο ενδιαφερόμενος συνιστά απειλή για τη δημόσια υγεία.

2. Οι μόνες ασθένειες που μπορούν να δικαιολογήσουν την άρνηση εισόδου ή του δικαιώματος διαμονής στο έδαφος του δεύτερου κράτους μέλους, είναι οι ασθένειες που ορίζονται από τις σχετικές ισχύουσες ρυθμίσεις της Παγκόσμιας Οργάνωσης Υγείας, καθώς και άλλες λοιμώδεις ή μεταδοτικές παρασιτικές ασθένειες εφόσον αποτελούν, στη χώρα υποδοχής, αντικείμενο προστατευτικών διατάξεων υπέρ των ημεδαπών. Τα κράτη μέλη δεν μπορούν να καθιερώνουν νέες αυστηρότερες διατάξεις ή πρακτικές.

3. Η προσβολή από ασθένειες μετά τη χορήγηση της πρώτης άδειας διαμονής στο δεύτερο κράτος μέλος δεν μπορεί να δικαιολογήσει την άρνηση ανανέωσης της άδειας ή την απομάκρυνση από την επικράτεια.

4. Ένα κράτος μέλος μπορεί να επιβάλει ιατρική εξέταση, σε πρόσωπα στα οποία εφαρμόζεται η παρούσα οδηγία, προκειμένου να πιστοποιηθεί ότι δεν πάσχουν από καμία από τις ασθένειες που

αναφέρονται στην παράγραφο 2. Αυτές οι ιατρικές εξετάσεις, οι οποίες μπορεί να γίνονται δωρεάν, δεν έχουν συστηματικό χαρακτήρα.

Άρθρο 19

Εξέταση της αίτησης και χορήγηση της άδειας διαμονής

1. Οι αρμόδιες εθνικές αρχές διεκπεραιώνουν τις αιτήσεις εντός τεσσάρων μηνών από την ημερομηνία κατάθεσής τους. Εάν η αίτηση δεν συνοδεύεται από τα δικαιολογητικά που απαριθμούνται στα άρθρα 15 και 16, ή σε εξαιρετικές περιστάσεις οι οποίες έχουν σχέση με τον σύνθετο χαρακτήρα της εξέτασης της αίτησης, η προβλεπόμενη στο πρώτο εδάφιο προθεσμία μπορεί να παρατείνεται για περίοδο η οποία δεν υπερβαίνει τους τρεις μήνες. Σε αυτές τις περιπτώσεις, οι αρμόδιες εθνικές αρχές ενημερώνουν σχετικά τον αιτούντα.
2. Εφόσον πληρούνται οι όροι που προβλέπονται στα άρθρα 14, 15 και 16, και με την επιφύλαξη των διατάξεων των άρθρων 17 και 18 που αφορούν τη δημόσια τάξη, τη δημόσια ασφάλεια και τη δημόσια υγεία, το δεύτερο κράτος μέλος χορηγεί στον επί μακρόν διαμένοντα ανανεώσιμη άδεια διαμονής. Η άδεια αυτή ανανεώνεται, κατόπιν αιτήσεως, εφόσον απαιτείται, κατά τη λήξη της. Το δεύτερο κράτος μέλος ενημερώνει για την απόφασή του το πρώτο κράτος μέλος.
3. Το δεύτερο κράτος μέλος χορηγεί στα μέλη της οικογένειας του επί μακρόν διαμένοντος ανανεώσιμες άδειες διαμονής ίσης διάρκειας με αυτήν που χορήγησε στον επί μακρόν διαμένοντα.

Άρθρο 20

Διαδικαστικές εγγυήσεις

1. Κάθε απόφαση απόρριψης αιτήσεως για άδεια διαμονής πρέπει να είναι αιτιολογημένη. Η σχετική απόφαση κοινοποιείται στον ενδιαφερόμενο υπήκοο τρίτης χώρας σύμφωνα με τις διαδικασίες κοινοποίησης που προβλέπονται στη σχετική εθνική νομοθεσία. Η κοινοποίηση αναφέρει τα πιθανά δικαιώματα προσφυγής τα οποία έχει ο ενδιαφερόμενος, καθώς και την προθεσμία άσκησής τους. Ενδεχόμενες συνέπειες από το γεγονός ότι δεν έχει ληφθεί απόφαση έως το τέλος της περιόδου που αναφέρεται στο άρθρο 19 παράγραφος 1 καθορίζονται από την εθνική νομοθεσία του οικείου κράτους μέλους.
2. Σε περίπτωση απόρριψης της αίτησης για άδεια διαμονής ή μη ανανέωσης ή ανάκλησης, ο ενδιαφερόμενος έχει δικαίωμα άσκησης προσφυγής στο οικείο κράτος μέλος.

Άρθρο 21

Μεταχείριση που επιφυλάσσεται στο δεύτερο κράτος μέλος

1. Μόλις αποκτήσει την προβλεπόμενη στο άρθρο 19 άδεια διαμονής στο δεύτερο κράτος μέλος, ο επί μακρόν διαμένων απολαύει, σε αυτό το κράτος μέλος, ίσης μεταχείρισης στους τομείς και υπό τους όρους που αναφέρονται στο άρθρο 11.
2. Οι επί μακρόν διαμένοντες έχουν πρόσβαση στην αγορά εργασίας σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι τα πρόσωπα που αναφέρονται στο άρθρο 14 παράγραφος 2 στοιχείο α) έχουν περιορισμένη πρόσβαση σε μισθωτές δραστηριότητες διαφορετικές από

εκείνες για τις οποίες τους χορηγήθηκε η άδεια διαμονής τους, υπό τους όρους που θέτει η εθνική νομοθεσία για περίοδο που δεν υπερβαίνει τους δώδεκα μήνες.

Τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίζουν σύμφωνα με το εθνικό τους δίκαιο τους όρους υπό τους οποίους τα πρόσωπα που αναφέρονται στο άρθρο 14 παράγραφος 2 στοιχείο β) ή γ), μπορούν να έχουν πρόσβαση σε μισθωτή ή ανεξάρτητη επαγγελματική δραστηριότητα.

3. Μόλις αποκτήσουν την προβλεπόμενη στο άρθρο 19 άδεια διαμονής στο δεύτερο κράτος μέλος, τα μέλη της οικογένειας του επί μακρόν διαμένοντος απολαύουν, σε αυτό το κράτος μέλος, των δικαιωμάτων που προβλέπονται στο άρθρο 14 της οδηγίας 2003/86/ΕΚ.

Άρθρο 22

Ανάκληση της άδειας διαμονής και υποχρέωση επανεισδοχής

1. Έως ότου ο υπήκοος τρίτης χώρας αποκτήσει καθεστώς επί μακρόν διαμένοντος, το δεύτερο κράτος μέλος μπορεί να αποφασίσει να αρνηθεί να ανανεώσει ή να ανακαλέσει την άδεια διαμονής και να υποχρεώσει τον ενδιαφερόμενο και τα μέλη της οικογένειάς του/της να εγκαταλείψουν το έδαφός του, σύμφωνα με τις προβλεπόμενες από το εθνικό δίκαιο διαδικασίες, συμπεριλαμβανομένων των διαδικασιών απομάκρυνσης, στις ακόλουθες περιπτώσεις:
 - α) για λόγους δημόσιας τάξης ή δημόσιας ασφάλειας, όπως ορίζονται στο άρθρο 17·
 - β) όταν οι όροι που προβλέπονται στα άρθρα 14, 15 και 16 δεν πληρούνται πλέον·
 - γ) όταν ο υπήκοος τρίτης χώρας δεν διαμένει νομίμως στο εν λόγω κράτος μέλος.
2. Εάν το δεύτερο κράτος μέλος λάβει ένα από τα μέτρα που αναφέρονται στην παράγραφο 1, το πρώτο κράτος μέλος πρέπει να επανεισδέχεται αμέσως και χωρίς διατυπώσεις τον επί μακρόν διαμένοντα και τα μέλη της οικογένειάς του/της. Το δεύτερο κράτος μέλος κοινοποιεί την απόφασή του στο πρώτο κράτος μέλος.
3. Μέχρις ότου αποκτήσει καθεστώς επί μακρόν διαμένοντος ο υπήκοος τρίτης χώρας και με την επιφύλαξη της υποχρέωσης επανεισδοχής που προβλέπεται στην παράγραφο 2, το δεύτερο κράτος μέλος μπορεί να λάβει την απόφαση να απομακρύνει τον υπήκοο τρίτης χώρας από το έδαφος της Ένωσης, σύμφωνα με το άρθρο 12 και δυνάμει των εγγυήσεων του εν λόγω άρθρου, για σοβαρούς λόγους δημόσιας τάξης ή δημόσιας ασφάλειας. Στις περιπτώσεις αυτές, όταν το δεύτερο κράτος μέλος λαμβάνει την εν λόγω απόφαση, προβαίνει σε διαβουλεύσεις με το πρώτο κράτος μέλος. Όταν το δεύτερο κράτος μέλος λαμβάνει απόφαση απομάκρυνσης του ενδιαφερόμενου υπηκόου τρίτης χώρας, λαμβάνει όλα τα κατάλληλα μέτρα για την αποτελεσματική εφαρμογή της. Στις περιπτώσεις αυτές, το δεύτερο κράτος μέλος παρέχει το πρώτο κράτος μέλος τις κατάλληλες πληροφορίες σχετικά με την εφαρμογή της απόφασης απομάκρυνσης.
4. Οι αποφάσεις απομάκρυνσης δεν μπορούν να συνοδεύονται από μόνιμη απαγόρευση διαμονής στις περιπτώσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 στοιχεία β) και γ).
5. Η υποχρέωση επανεισδοχής που αναφέρεται στην παράγραφο 2 δεν θίγει τη δυνατότητα, των επί μακρόν διαμένοντων και των μελών της οικογένειάς τους να μετακινηθούν προς ένα τρίτο κράτος μέλος.

Άρθρο 23

Απόκτηση του καθεστώτος του επί μακρόν διαμένοντος στο δεύτερο κράτος μέλος

1. Το δεύτερο κράτος μέλος χορηγεί, κατόπιν αιτήσεως, στους επί μακρόν διαμένοντες, το προβλεπόμενο στο άρθρο 7 καθεστώς, με την επιφύλαξη των διατάξεων των άρθρων 3, 4, 5 και 6. Το δεύτερο κράτος μέλος κοινοποιεί την απόφασή του στο πρώτο κράτος μέλος.
2. Για την υποβολή και την εξέταση των αιτήσεων για τη χορήγηση του καθεστώτος επί μακρόν διαμένοντος στο δεύτερο κράτος μέλος, εφαρμόζεται η διαδικασία που καθορίζεται στο άρθρο 7. Το άρθρο 8 εφαρμόζεται για την έκδοση της άδειας διαμονής. Σε περίπτωση απόρριψης της αίτησης, εφαρμόζονται οι διαδικαστικές εγγυήσεις που προβλέπονται στο άρθρο 10.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 24

Έκθεση και ρήτρα «συνάντησης»

Περιοδικά, και για πρώτη φορά όχι αργότερα από τις 23 Ιανουαρίου 2011 η Επιτροπή υποβάλλει έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο σχετικά με την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας στα κράτη μέλη και προτείνει τις, ενδεχομένως, απαραίτητες τροποποιήσεις. Οι εν λόγω προτάσεις τροποποιήσεων αφορούν κατά προτεραιότητα τα άρθρα 4, 5, 9, 11 και το κεφάλαιο III.

Άρθρο 25

Σημεία επαφής

Τα κράτη μέλη ορίζουν σημεία επαφής τα οποία θα είναι υπεύθυνα για την παραλαβή και τη διαβίβαση των πληροφοριών που αναφέρονται στο άρθρο 19 παράγραφος 2, το άρθρο 22 παράγραφος 2 και το άρθρο 23 παράγραφος 1.

Τα κράτη μέλη παρέχουν την κατάλληλη συνεργασία κατά την ανταλλαγής πληροφοριών και της τεκμηρίωσης που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο.

Άρθρο 26

Μεταφορά στο εθνικό δίκαιο

Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις που είναι αναγκαίες προκειμένου να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία το αργότερο στις 23 Ιανουαρίου 2006. Πληροφορούν αμέσως την Επιτροπή σχετικά.

Οι διατάξεις αυτές, όταν θεσπίζονται από τα κράτη μέλη, αναφέρονται στην παρούσα οδηγία ή συνυποδεικνύονται από την αναφορά αυτή κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Ο τρόπος της αναφοράς καθορίζεται από τα κράτη μέλη.

Άρθρο 27

Έναρξη ισχύος

Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την ημέρα της δημοσίευσής της στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Άρθρο 28

Αποδέκτες

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη σύμφωνα με τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

Βρυξέλλες, 25 Νοεμβρίου 2003.

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος
G. TREMONTI

(1) ΕΕ C 240 Ε της 28.8.2001, σ. 79.

(2) ΕΕ C 284 Ε της 21.11.2002, σ. 102.

(3) ΕΕ C 36 της 8.2.2002, σ. 59.

(4) ΕΕ C 19 της 22.1.2002, σ. 18.

(5) ΕΕ L 251 της 3.10.2003, σ. 12

(6) ΕΕ L 157 της 15.6.2002, σ. 1.

CONVENTION ON THE PARTICIPATION OF FOREIGNERS IN PUBLIC LIFE AT LOCAL LEVEL

Strasbourg, 5.II.1992

Preamble

The member States of the Council of Europe, signatory hereto,

Considering that the aim of the Council of Europe is to achieve a greater unity between its members for the purpose of safeguarding and realising the ideals and principles which are their common heritage and facilitating their economic and social progress while respecting human rights and fundamental freedoms;

Reaffirming their commitment to the universal and indivisible nature of human rights and fundamental freedoms based on the dignity of all human beings;

Having regard to Articles 10, 11, 16 and 60 of the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms;

Considering that the residence of foreigners on the national territory is now a permanent feature of European societies;

Considering that foreign residents generally have the same duties as citizens at local level;

Aware of the active participation of foreign residents in the life of the local community and the development of its prosperity, and convinced of the need to improve their integration into the local community, especially by enhancing the possibilities for them to participate in local public affairs,

Have agreed as follows:

Part I

Article 1

- 1 Each Party shall apply the provisions of Chapters A, B, and C.

However, any Contracting State may declare, when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, that it reserves the right not to apply the provisions of either Chapter B or Chapter C or both.

- 2 Each Party which has declared that it will apply one or two chapters only may, at any subsequent time, notify the Secretary General that it agrees to apply the provisions of the chapter or chapters which it had not accepted at the moment of depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession.

Article 2

For the purposes of this Convention, the term “foreign residents” means persons who are not nationals of the State and who are lawfully resident on its territory.

Chapter A – Freedoms of expression, assembly and association

Article 3

Each Party undertakes, subject to the provisions of Article 9, to guarantee to foreign residents, on the same terms as to its own nationals:

a the right to freedom of expression; this right shall include freedom to hold opinions and to receive and impart information and ideas without interference by public authority and regardless of frontiers. This article shall not prevent States from requiring the licensing of broadcasting, television or cinema enterprises;

b the right to freedom of peaceful assembly and to freedom of association with others, including the right to form and to join trade unions for the protection of their interests. In particular, the right to freedom of association shall imply the right of foreign residents to form local associations of their own for purposes of mutual assistance, maintenance and expression of their cultural identity or defence of their interests in relation to matters falling within the province of the local authority, as well as the right to join any association.

Article 4

Each Party shall endeavour to ensure that reasonable efforts are made to involve foreign residents in public inquiries, planning procedures and other processes of consultation on local matters.

Chapter B – Consultative bodies to represent foreign residents at local level

Article 5

1 Each Party undertakes, subject to the provisions of Article 9, paragraph 1 :

a to ensure that there are no legal or other obstacles to prevent local authorities in whose area there is a significant number of foreign residents from setting up consultative bodies or making other appropriate institutional arrangements designed:

- i to form a link between themselves and such residents,
- ii to provide a forum for the discussion and formulation of the opinions, wishes and concerns of foreign residents on matters which particularly affect them in relation to local public life, including the activities and responsibilities of the local authority concerned, and
- iii to foster their general integration into the life of the community;

b to encourage and facilitate the establishment of such consultative bodies or the making of other appropriate institutional arrangements for the representation of foreign residents by local authorities in whose area there is a significant number of foreign residents.

2 Each Party shall ensure that representatives of foreign residents participating in the consultative bodies or other institutional arrangements referred to in paragraph 1 can be elected by the foreign residents in the local authority area or appointed by individual associations of foreign residents.

Chapter C – Right to vote in local authority elections

Article 6

1 Each Party undertakes, subject to the provisions of Article 9, paragraph 1, to grant to every foreign resident the right to vote and to stand for election in local authority elections, provided that he fulfils the same legal requirements as apply to nationals and furthermore has been a lawful and habitual resident in the State concerned for the 5 years preceding the elections.

2 However, a Contracting State may declare, when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, that it intends to confine the application of paragraph 1 to the right to vote only.

Article 7

Each Party may, either unilaterally or by bilateral or multilateral agreement, stipulate that the residence requirements laid down in Article 6 are satisfied by a shorter period of residence.

Part II**Article 8**

Each Party shall endeavour to ensure that information is available to foreign residents concerning their rights and obligations in relation to local public life.

Article 9

1 In time of war or other public emergency threatening the life of the nation, the rights accorded to foreign residents under Part I may be subjected to further restrictions to the extent strictly required by the exigencies of the situation, provided that such restrictions are not inconsistent with the Party's other obligations under international law.

2 As the right recognised by Article 3.a carries with it duties and responsibilities, it may be subject to such formalities, conditions, restrictions or penalties as are prescribed by law and are necessary in a democratic society, in the interests of national security, territorial integrity or public safety, for the prevention of disorder or crime, for the protection of health or morals, for the protection of the reputation or rights of others, for preventing the disclosure of information received in confidence, or for maintaining the authority and impartiality of the judiciary.

3 The right recognised by Article 3.b may not be subject to any restrictions other than such as are prescribed by law and are necessary in a democratic society, in the interests of national security or public safety, for the prevention of disorder or crime, for the protection of health or morals or for the protection of the rights and freedoms of others.

4 Any measure taken in accordance with the present article must be notified to the Secretary General of the Council of Europe, who shall inform the other Parties. The same procedure shall apply when such measures are revoked.

5 Nothing in this Convention shall be construed as limiting or derogating from any of the rights which may be guaranteed under the laws of any Party or under any other treaty to which it is a party.

Article 10

Each Party shall inform the Secretary General of the Council of Europe of any legislative provision or other measure adopted by the competent authorities on its territory which relates to its undertakings under the terms of this Convention.

Part III**Article 11**

This Convention shall be open for signature by the member States of the Council of Europe. It is subject to ratification, acceptance or approval. Instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Secretary General of the Council of Europe.

Article 12

1 This Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date on which four member States of the Council of Europe have expressed their consent to be bound by the Convention in accordance with the provisions of Article 11.

2 In respect of any member State which subsequently expresses its consent to be bound by it, the Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of the deposit of the instrument of ratification, acceptance or approval.

Article 13

1 After the entry into force of this Convention, the Committee of Ministers of the Council of Europe may invite any State not a member of the Council of Europe to accede to this Convention, by a decision taken by the majority provided for in Article 20.d of the Statute of the Council of Europe and by the unanimous vote of the representatives of the Contracting States entitled to sit on the Committee.

2 In respect of any acceding State, the Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of deposit of the instrument of accession with the Secretary General of the Council of Europe.

Article 14

Undertakings subsequently given by Parties to the Convention in accordance with Article 1, paragraph 2, shall be deemed to be an integral part of the ratification, acceptance, approval or accession of the Party so notifying, and shall have the same effect as from the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of the receipt of the notification by the Secretary General.

Article 15

The provisions of this Convention shall apply to all the categories of local authorities existing within the territory of each Party. However, each Contracting State may, when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, specify the categories of territorial authorities to which it intends to confine the scope of this Convention or which it intends to exclude from its scope.

Article 16

1 Any State may at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, specify the territory or territories to which this Convention shall apply.

2 Any State may at any later date, by a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, extend the application of this Convention to any other territory specified in the declaration. In respect of such territory, the Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of receipt of such declaration by the Secretary General.

3 Any declaration made under the two preceding paragraphs may, in respect of any territory specified in such declaration, be withdrawn by a notification addressed to the Secretary General. The withdrawal shall become effective on the first day of the month following the expiration of a period of six months after the date of receipt of such notification by the Secretary General.

Article 17

No reservation may be made in respect of the provisions of this Convention, other than that mentioned in Article 1, paragraph 1.

Article 18

1 Any Party may at any time denounce this Convention by means of a notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe.

2 Such denunciation shall become effective on the first day of the month following the expiration of a period of six months after the date of receipt of the notification by the Secretary General.

Article 19

The Secretary General of the Council of Europe shall notify the member States of the Council and any State which has acceded to this Convention of:

- a any signature;
- b the deposit of any instrument of ratification, acceptance, approval or accession;
- c any date of entry into force of this Convention in accordance with Articles 12, 13 and 16;
- d any notification received in application of the provisions of Article 1, paragraph 2;
- e any notification received in application of the provisions of Article 9, paragraph 4;
- f any other act, notification or communication relating to this Convention.

In witness whereof the undersigned, being duly authorised thereto, have signed this Convention.

Done at Strasbourg, this 5th day of February 1992, in English and French, both texts being equally authentic, in a single copy which shall be deposited in the archives of the Council of Europe. The Secretary General of the Council of Europe shall transmit certified copies to each member State of the Council of Europe and to any State invited to accede to this Convention.

COUNCIL OF THE EUROPEAN UNION

Common Basic Principles for immigrant integration policy in the European Union

I

In its document "Main elements of the Dutch Presidency programme on asylum, immigration, integration and frontiers", the Presidency declared its intention to initiate a concrete follow up of the June 2003 Thessaloniki European Council request to establish the definition of common basic principles, which form the basis of a common European framework on immigrant integration. The Presidency has worked in close cooperation with Member States in the National Contact Points on integration (NCP) and in the Strategic Committee on Immigration, Frontiers and Asylum (SCIFA), and with the Commission.

A Presidency paper on Common Basic Principles for immigrant integration policy in the European Union was presented and discussed at the SCIFA on two occasions, 15 September 2004 and 7 October 2004. After consulting SCIFA, the Presidency revised its paper on Common Basic Principles for integration policy in the European Union, on the assumption that a discussion can take place within the Justice and Home Affairs Council.

CONCLUSIONS OF THE COUNCIL AND THE REPRESENTATIVES OF THE GOVERNMENTS OF THE MEMBER STATES

on the establishment of common basic principles for immigrant integration policy in the European Union

Recalling previous European Council conclusions, with special focus on the Thessaloniki European Council conclusions of June 2003 which called upon the importance to establish common basic principles, and existing developments on integration within the European context.

Whereas:

1. Immigration is a permanent feature of European society. If the flow of immigrants - who should be understood throughout the text as legally residing immigrants in the territory of the Member States - is orderly and well-managed, Member States reap many benefits. These include stronger economies, greater social cohesion, an increased feeling of security, and cultural diversity. Taken together and across all Member States, these benefits advance the European process and strengthen the Union's position in the world. Therefore, the effective management of migration by each Member State is in the interest of all.
2. A critical aspect of managing migration is the successful integration of legally residing immigrants and their descendants. It is vital for Member States to maintain and further develop societies in which newcomers feel welcome, which are defined by a spirit of mutual understanding and accommodation, and where there are clear expectations of all residents — new and old.
3. Integration takes place simultaneously at the individual, family, and general community and State levels, and occurs in all facets of life: in fact, integration can easily span a generation or more. Consequently successful integration policy must engage the local, regional, and national institutions, with which immigrants interact, in both the public and private realms. Integration policy is therefore the primary responsibility of individual Member States rather than of the Union as a whole.
4. The failure of an individual Member State to develop and implement a successful integration policy can have in different ways adverse implications for other Member States and the European Union. For instance, this can have impact on the economy and the participation at the labour market, it can undermine the respect for human rights and Europeans' commitment to fulfilling its international obligations to refugees and others in need of international protection, and it can breed alienation and tensions within the society.
5. The precise integration measures a society chooses to implement should be determined by individual Member States. However, it is clearly in the common interest of all Member States of the Union that each individual Member State pursues effective integration strategies.
6. These policies will differ significantly from Member State to Member State. They must be geared to the individual needs of the receiving society, reflecting each individual Member State's history and legal framework. They must also target diverse audiences, the mix of which varies between the Member States — for example, from temporary workers to permanent residents and to the children of immigrants; from immigrants who have acquired citizenship to long-established third-country nationals; and from highly skilled refugees to individuals who have yet to acquire the most elementary skills.

7. Developing a set of EU common basic principles on integration is essential, not only given the diversity of experiences and circumstances, but also given the shared interest that Member States have in agreeing upon shared goals on integration.
8. The common basic principles aim at the following:
 - a. to assist Member States in formulating integration policies by offering them a simple but thoughtful guide of basic principles against which they can judge and assess their own efforts. They also can use these basic principles to set priorities and further develop their own measurable goals. It is up to the individual Member States to determine whether these principles assist them in formulation policies for other target groups for integration. The principles will be relevant both for Member States with considerable experience of substantial immigration as well as for those that more recently have become destinations for significant numbers of immigrants;
 - b. to serve as a basis for Member States to explore how EU, national, regional, and local authorities can interact in the development and implementation of integration policies. Furthermore, the common basic principles can also help determine how these policies can best engage other actors involved in integration (for example, social partners, NGOs, women's and migrants' organisations, businesses, and other private institutions);
 - c. to serve to be complementary and in full synergy with existing legislative frameworks, including the international instruments on Human Rights, Community instruments containing integration provisions, EU objectives on gender equality and non-discrimination and other EU policies;
 - d. to assist in structuring the regular dialogue between governments and all other relevant institutions and stakeholders at the EU-level;
 - e. to serve as a basis for and assist the EU to explore how existing EU-instruments related to integration can be developed further; and
 - f. to assist the Council to reflect upon and, over time, agree on EU-level mechanisms and policies needed to support national and local-level integration policy efforts, particularly through EU-wide learning and knowledge-sharing.

Recalling the above considerations and objectives of the common basic principles,

THE COUNCIL OF THE EUROPEAN UNION AND THE REPRESENTATIVES OF THE GOVERNMENTS OF THE MEMBER STATES:

Establish the following common basic principles for immigrant integration policy in the European Union, which will be explained individually in the Annex, which forms an integral part of these Conclusions:

1. Integration is a dynamic, two-way process of mutual accommodation by all immigrants and residents of Member States.
2. Integration implies respect for the basic values of the European Union.
3. Employment is a key part of the integration process and is central to the participation of immigrants, to the contributions immigrants make to the host society, and to making such contributions visible.
4. Basic knowledge of the host society's language, history, and institutions is indispensable to integration; enabling immigrants to acquire this basic knowledge is essential to successful integration.
5. Efforts in education are critical to preparing immigrants, and particularly their descendants, to be more successful and more active participants in society.
6. Access for immigrants to institutions, as well as to public and private goods and services, on a basis equal to national citizens and in a non-discriminatory way is a critical foundation for better integration.
7. Frequent interaction between immigrants and Member State citizens is a fundamental mechanism for integration. Shared forums, inter-cultural dialogue, education about immigrants and immigrant cultures, and stimulating living conditions in urban environments enhance the interactions between immigrants and Member State citizens.
8. The practice of diverse cultures and religions is guaranteed under the Charter of Fundamental Rights and must be safeguarded, unless practices conflict with other inviolable European rights or with national law.
9. The participation of immigrants in the democratic process and in the formulation of integration policies and measures, especially at the local level, supports their integration.
10. Mainstreaming integration policies and measures in all relevant policy portfolios and levels of government is an important consideration in public-policy formation and implementation.
11. Developing clear goals, indicators and evaluation mechanisms are necessary to adjust policy, evaluate progress on integration and to make the exchange of information more effective.

ANNEX

COMMON BASIC PRINCIPLES FOR IMMIGRANT INTEGRATION POLICY IN THE EUROPEAN UNION:

1. Integration is a dynamic, two-way process of mutual accommodation by all immigrants and residents of Member States.

Integration is a dynamic, long-term, and continuous two-way process of mutual accommodation, not a static outcome. It demands the participation not only of immigrants and their descendants but of every resident. The integration process involves adaptation by immigrants, both men and women, who all have rights and responsibilities in relation to their new country of residence. It also involves the receiving society, which must create the opportunities for the immigrants' full economic, social, cultural, and political participation. Accordingly, Member States are encouraged to consider and involve both immigrants and national citizens in integration policy, and to communicate clearly their mutual rights and responsibilities.

2. Integration implies respect for the basic values of the European Union.

Everybody resident in the EU must adapt and adhere closely to the basic values of the European Union as well as to Member State laws. The provisions and values enshrined in European Treaties serve as both baseline and compass, as they are common to the Member States. They include respect for the principles of liberty, democracy, respect for human rights and fundamental freedoms, and the rule of law. Furthermore they include respect for the provisions of the Charter of fundamental rights of the Union, which enshrine the concepts of dignity, freedom, equality and non-discrimination, solidarity, citizen's rights, and justice.

Member States are responsible for actively assuring that all residents, including immigrants, understand, respect, benefit from, and are protected on an equal basis by the full scope of values, rights, responsibilities, and privileges established by the EU and Member State laws. Views and opinions that are not compatible with such basic values might hinder the successful integration of immigrants into their new host society and might adversely influence the society as a whole. Consequently successful integration policies and practices preventing isolation of certain groups are a way to enhance the fulfilment of respect for common European and national values.

3. Employment is a key part of the integration process and is central to the participation of immigrants, to the contributions immigrants make to the host society, and to making such contributions visible.

Employment is an important way for immigrants to make a visible contribution to Member State societies and to participate in the host society. At the workplace integration of immigrants can be promoted by the recognition of qualifications acquired in another country, by training opportunities that provide skills demanded at the workplace and policies and programmes that facilitate access to jobs and the transition to work. It is also important that there are sufficient incentives and opportunities for immigrants to seek and obtain employment.

The targeting of measures to support immigrants in the European Employment Strategy is an indication of the important influence of employment on the integration process. It is important to make greater use of the European Employment Strategy and the European Social Inclusion Process, backed up by the European Social Fund (ESF), including the lessons learnt from the Equal Community Initiative to reach the Lisbon targets and to promote the combat against all forms of discrimination at the workplace.

4. Basic knowledge of the host society's language, history, and institutions is indispensable to integration; enabling immigrants to acquire this basic knowledge is essential to successful integration.

The importance of basic linguistic, historical, and civic knowledge is reflected in the increasing emphasis placed by several Member States on introductory programmes that focus on putting together the most appropriate toolkit to start the integration process. Pursuing such programmes will allow immigrants to quickly find a place in the key domains of work, housing, education, and health, and help start the longer-term process of normative adaptation to the new society. At the same time, such programmes become strategic investments in the economic and social well-being of society as a whole.

5. Efforts in education are critical to preparing immigrants, and particularly their descendants, to be more successful and more active participants in society.

Education is an important way to prepare people to participate in society, especially for newcomers. However, lifelong learning and employability are not the only benefits of education. Transferring knowledge about the role and working of societal institutions and regulations and transmitting the norms and values that form the binding element in the functioning of society is also a crucial goal of the educational system. Education prepares people to participate better in all areas of daily life and to interact with others. Consequently, education not only has positive effects for the individual, but also for the society as a whole.

Educational arrears are easily transmitted from one generation to the next. Therefore, it is essential that special attention is given to the educational achievement of those who face difficulties within the school system. Given the critical role played by education in the integration of those who are new in a society – and especially for women and children –, scholastic underachievement, early school-leaving and of all forms of migrant youth delinquency should be avoided and made priority areas for policy intervention.

6. Access for immigrants to institutions, as well as to public and private goods and services, on a basis equal to national citizens and in a non-discriminatory way is a critical foundation for better integration.

If immigrants are to be allowed to participate fully within the host society, they must be treated equally and fairly and be protected from discrimination. EU law prohibits discrimination on the grounds of racial or ethnic origin in employment, education, social security, healthcare, access to goods and services, and housing.

Consequently, transparent rules, clearly articulated expectations and predictable benefits for law-abiding immigrants are prerequisites to better immigration and integration policies. Any legal exceptions to this accessibility must be legitimate and transparent.

Access also implies taking active steps to ensure that public institutions, policies, housing, and services, wherever possible, are open to immigrants. These steps need to be in accordance with the implementation of the Council Directive concerning the status of third-country nationals who are long-term residents. It is important to monitor and evaluate the success of public institutions in serving immigrants, and that adjustments are being made on an ongoing basis.

Conversely, uncertainty and unequal treatment breed disrespect for the rules and can marginalise immigrants and their families, socially and economically. The adverse implications of such marginalisation continue to be seen across generations. Restrictions on the rights and privileges of non-nationals should be transparent and be made only after consideration of the integration consequences, particularly on the descendants of immigrants. Finally, the prospect of acquiring Member State citizenship can be an important incentive for integration.

7. Frequent interaction between immigrants and Member State citizens is a fundamental mechanism for integration. Shared forums, inter-cultural dialogue, education about immigrants and immigrant cultures, and stimulating living conditions in urban environments enhance the interactions between immigrants and Member State citizens.

Integration is a process that takes place primarily at the local level. The frequency and quality of private interactions and exchanges between immigrants and other residents are key elements of greater integration. There are many ways to encourage interaction.

An important aspect is a greater focus on promoting the use of common forums, intercultural dialogue, spaces, and activities in which immigrants interact with other people in the host society, and on the sustained education of the host society about immigrants and immigrant cultures. Good cooperation among the different involved actors is necessary in order to stimulate these processes.

Furthermore, implementation of active anti-discrimination policies and awareness-raising activities to promote the positive aspects of a diverse society are important in this regard.

The level of economic welfare in neighbourhoods, the feeling of safety, the condition of public spaces, and the existence of stimulating havens for immigrant children and youngsters and other living conditions are all aspects that affect the image of the people who live in these areas. In many Member States, immigrant population groups are often concentrated in poor urban areas. This does not contribute to a positive integration process. Positive interaction between immigrants and the host society and the stimulation of this interaction contribute to successful integration and are therefore needed. Therefore, improving the living environment in terms of decent housing, good health care, neighbourhood safety, and the availability of opportunities for education and job training is also necessary.

8. The practice of diverse cultures and religions is guaranteed under the Charter of Fundamental Rights and must be safeguarded, unless practices conflict with other inviolable European rights or with national law.

The cultures and religions that immigrants bring with them can facilitate greater understanding among people and ease the transition of immigrants into the new society. Furthermore, the freedom to practice one's religion and culture is guaranteed under the Charter of Fundamental Rights. Member States have an obligation to safeguard these rights. Furthermore, EU law prohibits discrimination in employment or occupation on the grounds of religion or belief.

However, Member States also have a responsibility to ensure that cultural and religious practices do not prevent individual migrants from exercising other fundamental rights or from fully participating in the host society. This is particularly important as it pertains to the rights and equality of women and the freedom to practice or not to practice a particular religion. Constructive social and inter-cultural dialogue, education, thoughtful public discourse, support for cultural and religious expressions that respect national and European values, rights and laws (as opposed to expressions that violate both the letter and spirit of such values and rights), and other non-coercive measures are the preferred way of addressing issues relating to unacceptable cultural and religious practices that clash with fundamental rights. However if necessary according to the law legal coercive measures can also be needed.

9. The participation of immigrants in the democratic process and in the formulation of integration policies and measures, especially at the local level, supports their integration.

Allowing immigrants a voice in the formulation of policies that directly affect them may result in policy that better serves immigrants and enhances their sense of belonging. Wherever possible, immigrants must become involved in all facets of the democratic process. Ways of stimulating this participation and generating mutual understanding could be reached by structured dialogue between immigrant groups and governments. Immigrants could even be involved in elections, the right to vote and joining political parties. When unequal forms of membership and levels of engagement persist for longer than is either reasonable or necessary, divisions or differences can become deeply rooted. This requires urgent attention by all Member States.

10. Mainstreaming integration policies and measures in all relevant policy portfolios and levels of government is an important consideration in public-policy formation and implementation.

The integration of immigrants is deeply influenced by a broad array of policies that cut across institutional competencies and levels of government. Accordingly, not only within Member States but also at the European level, steps are needed to ensure that the focus on integration is a mainstream consideration in policy formulation and implementation, while at the same time specifically targeted policies for integrating migrants are being developed.

Although Governments and public institutions at all levels are important actors, they are not the only ones. Integration occurs in all spheres of public and private life. Numerous non-governmental actors influence the integration process of immigrants and can have a additional value. Examples in this respect are, trade unions, businesses, employer organisations, political parties, the media, sports clubs and cultural, social and religious organisations. Cooperation, coordination and communication between all of these actors are important for effective integration policy. The involvement of both immigrant and the other people in the host society is also necessary.

11. Developing clear goals, indicators and evaluation mechanisms are necessary to adjust policy, evaluate progress on integration and to make the exchange of information more effective.

Irrespective of the level of integration policy efforts, it is important to know whether these efforts are effective and make progress. Although it is a process rather than an outcome, integration can be measured and policies evaluated. Sets of integration indicators, goals, evaluation mechanisms and benchmarking can assist measuring and comparing progress, monitor trends and developments. The purpose of such evaluation is to learn from experience, a way to avoid possible failures of the past, adjust policy accordingly and showing interest for each others efforts. When Member States share information about their evaluative tools at European level and, where appropriate, develop European criteria (indicators, benchmarks) and gauges for the purposes of comparative learning, the process of knowledge-sharing will be made more effective. The exchange of information has already proven to be useful within the National Contact Points on integration. Exchanging information provides for taking into account the different phases in which Member States find themselves in the development of their own integration policies and strategies.

1^η Συνάντηση Εθνικού Διαλόγου για τη Μετανάστευση Πολιτικές «ένταξης» των μεταναστών

Η Ελληνική Ένωση για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου και του Πολίτη (ΕΕΔΑΠ) και το Κέντρο Έρευνας Μειονοτικών Ομάδων (ΚΕΜΟ), διοργάνωσαν, στο πλαίσιο του προγράμματος EMD - **European Migration Dialogue – EMD (Ευρωπαϊκός Διάλογος για τη Μετανάστευση)** την πρώτη συνάντηση *Εθνικού Διαλόγου για τη Μετανάστευση*, το Σάββατο 15 Ιανουαρίου 2005 στο αμφιθέατρο της ΓΣΕΕ, 9:00 π.μ. – 15:00 μ.μ.

Τα συμπεράσματα και οι παρεμβάσεις-προτάσεις για τη μεταναστευτική πολιτική αναδείχθηκαν μέσα από μια ιδιαίτερα παραγωγική συζήτηση. Η ανάλυση σε βάθος και εύρος των προβλημάτων και των ενδεικνυόμενων λύσεων προσανατολίσθηκε στην προάσπιση και την προαγωγή των **δικαιωμάτων** σε μια κοινή πορεία-προσπάθεια για τη **διεκδίκηση και την ανάκτηση της θεμελίωσης της πολιτικής στο δημοκρατικό κοινωνικό διάλογο, στις κοινωνικές ανάγκες και τη συμμετοχή.**

Ο **Ευρωπαϊκός Διάλογος για τη Μετανάστευση** στοχεύει στην ενίσχυση της δημόσιας συζήτησης για τη μεταναστευτική πολιτική στην Ελλάδα και τη διάδοση πληροφόρησης, αλλά και στην ανατροφοδότηση του ευρωπαϊκού διαλόγου για τη μετανάστευση. Σε αυτό το διακρατικό πρόγραμμα, η Ένωση και το ΚΕΜΟ συμμετέχουν ως εθνικοί εταίροι της συντονίστριας ευρωπαϊκής οργάνωσης **Migration Policy Group** με εταίρους από 16 χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Στο δικτυακό τόπο του προγράμματος EMD [<http://www.hlhr.gr/emd/emd.htm>] υπάρχουν σημαντικά κείμενα, πληροφορίες και συγκριτικά στοιχεία και μελέτες για τη τα ζητήματα της μετανάστευσης στην Ευρώπη, καθώς και επιλεγμένες ειδήσεις για θέματα **Μεταναστευτικής πολιτικής, Παράνομης Μετανάστευσης, Ασύλου και Ρατσισμού.**

Η συνάντηση εθνικού διαλόγου έχει τη μορφή της διαβούλευσης μεταξύ **δημόσιων και μη κυβερνητικών φορέων και οργανώσεων που ασχολούνται με θέματα μετανάστευσης, φορέων μεταναστών και άλλων κοινωνικών εταίρων**, γύρω από ζητήματα μεταναστευτικής πολιτικής.

Τα θέματα:

- Η σημερινή κατάσταση, τα προβλήματα και οι προτεινόμενες κατευθύνσεις-λύσεις σχετικά με την ενσωμάτωση των Κοινοτικών Οδηγιών για την **Οικογενειακή Επανάωση και το Καθεστώς Μακροχρόνιας Διαμονής των μεταναστών** στην εθνική μεταναστευτική νομοθεσία και πολιτική.
- Η ευρωπαϊκή και η ελληνική συζήτηση, η σημερινή κατάσταση, τα προβλήματα και οι προτεινόμενες κατευθύνσεις-λύσεις σχετικά με τις επίκαιρες στην Ελλάδα και στην Ευρώπη **πολιτικές για την «ένταξη» των μεταναστών.**

Ακολουθεί το πρόγραμμα της συνάντησης.

Για περισσότερες Πληροφορίες:
e-mail: emd@hlhr.gr
<http://www.hlhr.gr/emd/emd.htm>

Αμφιθέατρο ΓΣΕΕ – Σάββατο 15 Ιανουαρίου 2005

- 9:00 – 10:00 - **Εισαγωγή**
9:00 Προσέλευση-Εγγραφή

- 9:15 **Ο κοινωνικός διάλογος για τη μεταναστευτική πολιτική**
Μίλτος Παύλου, υπεύθυνος EMD

- 9.30 **Παρουσίαση του European Migration Dialogue**
Ειρήνη Αβραμοπούλου – Λεωνίδα Καρακατσάνης, ομάδα έργου EMD

- 9:45 **Η αυτοοργάνωση των μεταναστών**
Αχμέτ Μοαβία, Φόρουμ μεταναστών

- **10:00 – 11:00 Πρώτη συνεδρία - Οικογενειακή συνένωση**
Συντονίστρια: Χρύσα Χατζή, Μέλος ΔΣ της Ένωσης

→ Η κατάσταση σήμερα

Άννα Παπαδοπούλου, Κοινωνιολόγος, Ειδ.Επιστήμονας στο Συνήγορο του Πολίτη

Συζητητές

Γιάννα Κούρτοβικ, Δίκτυο Κοινωνικής Υποστήριξης Προσφύγων Μεταναστών, Μέλος Ένωσης - KEMO
 Ζανάι Γιάνι, Ένωση Αλβανικών Συλλόγων / Φόρουμ Μεταναστών

Συζήτηση – τοποθετήσεις

- **11:30 – 13:00 Δεύτερη συνεδρία - Καθεστώς μακροχρόνιας διαμονής**
Συντονιστής: Γιάννης Κτιστάκης, Γενικός Γραμματέας της Ένωσης-KEMO

→ Η κατάσταση σήμερα

Καλλιόπη Στεφανάκη, Μέλος της Ένωσης

Συζητητές

Νεβρούζ Αμπιλεκάι, Τζούντι Μπλις, Φόρουμ μεταναστών
 Πέτρος Λινάρδος-Ρυλμόν, Ινστιτούτο Εργασίας- ΓΣΕΕ

Συζήτηση – τοποθετήσεις

- **13:00 – 14:30 Τρίτη συνεδρία - Η ένταξη των μεταναστών**
Συντονιστής: Νίκος Αλιβιζάτος, Αντιπρόεδρος της Ένωσης

→ Η ευρωπαϊκή πολιτική για την ένταξη – οι κοινές βασικές αρχές

Μίλτος Παύλου, Μέλος Ένωσης - KEMO

Συζητητές

Θανάσης Μαρβάκης, Στέκι Μεταναστών Ρεθύμνου, Επ.καθ.Παν.Κρήτης
 Γκάζι Καπλάνι, Δημοσιογράφος
 Δημήτρης Χριστόπουλος, Πρόεδρος της Ένωσης - KEMO

Συζήτηση – τοποθετήσεις

Συμπεράσματα – Μ.Παύλου

Συγκριτικός πίνακας: Παράβολα-τέλη έκδοσης άδειας παραμονής για υπηκόους τρίτων χωρών σε διαφορετικές ευρωπαϊκές χώρες σε €*

	Ολλανδία	Βέλγιο ⁱ	Γερμανία ⁱⁱ	Γαλλία	Ενωμένο Βασίλειο	Ιρλανδία	Λουξεμβούργο	Ελβετία ⁱⁱⁱ
(προσωρινή) άδεια παραμονής	430	1-7	80	265 ^{iv} or 220 ^v	221 ^{vi}		50 ^{vii}	41
Ανανέωση	285	1-7 ή δωρεάν	Το ήμισυ του κανονικού ποσού	55				41
Παιδιά	285 ^{viii}	δωρεάν	Το ήμισυ του κανονικού ποσού	220			Δωρεάν έως την ηλικία των 15 ετών	19
Παραμονή για σπουδές	430	1-7	40	55	221	50	50	41
Παραμονή για εργασία	430	1-7		220 ^{ix}		65-500 ^x	50	41
Παραμονή μόνιμη/ αόριστης διάρκειας	890 ^{xi}		130				29 ^{xii}	

	Δανία	Φινλανδία	Ιταλία	Ισπανία	Ελλάδα	Αυστρία	Πολωνία	Ουγγαρία
(προσωρινή) άδεια παραμονής	0	67-170 ^{xiii}	0	5,26-6,31	147 ^{xiv}	54,3	73,5	20
Ανανέωση	0	101	0		147 ^{xv}	54,3	86,5 ^{xvi}	16
Παιδιά	0	Δωρεάν έως την ηλικία των 16 ετών	0		Δωρεάν ^{xvii}	54,3		
Παραμονή για σπουδές	0	100 ^{xviii}	0		147 (όπ.παρ.)			
Παραμονή για εργασία	0	134	0	97,36-324,25 ^{xix}	147 (όπ.παρ.)	19,5 ^{xx}	173	
Παραμονή μόνιμη/ αόριστης διάρκειας	0	101	0		880 ^{xxi}	127	136,5	32

* European Migration Dialogue Network, Migration Policy Group, Μάιος 2004.

ⁱ Ο κάθε δήμος μπορεί να ορίζει αυτόνομα το ύψος του παραβόλου. Εδώ αναφέρονται τα ποσά για την περιφέρεια της Φλάνδρης.

ⁱⁱ Αυτό είναι το μέγιστο ύψος παραβόλου.

ⁱⁱⁱ Τα διοικητικά τέλη υπόκεινται σε καθεστώς καντονιού. Εδώ αναφέρονται τα παράβολα για τα καντόνια όπου βρίσκονται η Βέρνη και η Ζυρίχη.

^{iv} Το ποσό του παραβόλου για οικογενειακή επανένωση, αφορά ολόκληρη την οικογένεια.

^v Το παράβολο για όλα τα πρόσωπα που δεν αιτούνται οικογενειακή επανένωση.

^{vi} Εάν η αίτηση γίνει μέσω ταχυδρομείου, η αυθημερόν εξυπηρέτηση κοστίζει €356.

^{vii} Η παραμονή για όποιον έχει νυμφευθεί μόνιμο κάτοικο Λουξεμβούργου είναι δωρεάν.

^{viii} Έως την ηλικία των 12 ετών.

^{ix} Οι απασχολούμενοι ως «επιστήμονες», «καλλιτέχνες», ή «πολιτιστικοί» (cultural) απαλλάσσονται από την καταβολή παραβόλου.

^x Το παράβολο για άδεια παραμονής ενός μηνός είναι €65, για κάθε μήνα είναι υψηλότερη. Για ένα έτος είναι €500. Το ποσό αυτό καταβάλλεται από τον εργοδότη.

^{xi} Δωρεάν για τους πρόσφυγες.

^{xii} Δωρεάν για τους πρόσφυγες.

^{xiii} Η άδεια παραμονής για οικογενειακή επανένωση κοστίζει €67. Σε άλλες περιπτώσεις το ποσό είναι €170.

^{xiv} Παραμονή ενός έτους. Για άδεια παραμονής από 1 έως 2 έτη το παράβολο είναι €293. Έως 6 έτη, €440, για περισσότερα των έξι ετών €880.

^{xv} Σύμφωνα με την προηγούμενη υποσημείωση.

^{xvi} Ανανέωση άδειας παραμονής.

^{xvii} Έως την ηλικία των 14 ετών, οπότε μπορεί να εκδοθεί αυτόνομη άδεια παραμονής.

^{xviii} Για ανανέωση άδειας παραμονής για σπουδές καταβάλλονται €25.

^{xix} Καταβάλλεται από τον εργοδότη. Οι αυτοαπασχολούμενοι καταβάλλουν €162,27.

^{xx} Το ποσό αντιστοιχεί στο παράβολο για άδεια παραμονής ενός έτους. Για 2 έτη το ποσό είναι €125,5.

^{xxi} Μετά από δεκαετή συνολική παραμονή στη χώρα.